

فرستنده: ندارد (احتمالاً سفارت ایران در لاهه)

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: کنفرانس صلح و اهمیت یافتن آمریکا بعد از جنگ

تاریخ: —

نمره: —

راپرت

به طوری که بر خاطر مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع امنع اعظم دامت عظمته واضح و آشکار است نایره این جنگ بین الملل عالم که به اعلی درجه شدت و سختی رسیده بود، از چندی قبل به این طرف روجه انحطاط و خاموشی گذاشته عقرب است که اساس صلح عالم برقرار و هریک از دول و ملل صغیره و کبیره عالم از متخاصم و بی طرف در کنفرانس صلح دارای یک عنوان و حیثیتی بشوند و آنچه استنباط می شود مقدمات متارکه جنگ فراهم و مذاکرات صلح در پیش و جای آن است که هرچه زودتر اولیای دولت علیه موقعیت باریک و آتیه این مملکت را در نظر دقت و توجه مخصوص قرار داده پیش بینیهای لازمه را بفرمایند. دولت امریکا که در میان تمام دول و ملل عالم امروز اول درجه اهمیت را حائز است داخل در کار مذاکرات صلح و از قرار معلوم پیشنهاد چهارده گانه پرزیدانت ویلسن در نزد دولت آلمان مورد توجه و محل دقت خاص واقع شده است. سابقاً فدوی عقاید خود را راجع به اقداماتی که مقتضی است از طرف دولت به عمل آید مجملاً به عرض حضور مبارک رسانیده بود.

اینک هم برحسب وظیفه معروض می دارد که اولاً عدم حضور وزیر مختار دولت علیه در دربار دولت امریکا در این موقع بسیار مضر و به هیچ وجه مناسب نیست و لازم است که وزیر مختار جدید هرچه زودتر به محل مأموریت خود عزیمت نماید؛ بلکه به عقیده فدوی هرگاه از

طرف دولت علیه یکی دو هیئت مرکب از اعضای بصیر به ریاست دو نفر از اشخاص صاحب مقام و حیثیت که دارای اطلاعات کافی باشند انتخاب و معین فرمایند که به سفارت فوق العاده با تعلیمات و دستورالعملهای لازمه به دربارهای بعضی از دول اروپ و امریکا مثل پاریس و لندن و واشنگتن اعزام و در موقع مذاکرات صلح در آنجا حاضر باشند، خیلی به جا و مستحسن خواهد بود و علاوه بر آن در این موقع فدوی مذاکرات لازمه را در طهران با وزیر مختار امریکا بسیار مفید و با نتیجه می داند در این فقره هم تذکر خاطر مبارک لازم است که هرگاه مقتضی دانند امر و مقرر فرمایند در اینجا هم با سفارت امریکا مذاکراتی که لازم است بشود. این است نظریات فدوی دیگر منوط و موکول به رأی مبارک است که به هر طور اراده مبارک تعلق پذیرد امر و مقرر خواهند فرمود. امضا^۱

وزارت امور خارجه اداره داوره

داریت

Handwritten Persian text, likely a diplomatic note or report, starting with 'موضوع: پایان جنگ و شرکت ایران در هیئت اتفاق ملل (سواد)'. It discusses international relations and the League of Nations.

شماره سند: ۲۳۰
فرستنده: سفارت ایران در لندن
گیرنده: وزارت امورخارجه
موضوع: پایان جنگ و شرکت ایران در هیئت اتفاق ملل (سواد)
تاریخ: ۲۳ محرم ۱۳۳۷
نمره: ۷۲

از لندن

نمره ۱۹ زیارت یقین داشت این مسئله محل توجه دولت علیه است. مع هذا، تکلیف خود می داند آنچه به نظر می رسد عرض نماید. اگرچه هنوز خاتمه جنگ را پیش بینی نمی شود کرد، ولی از آن طرف ممکن است اقدام به صلح بگشاید و مجال تردید و فکر نگذارد. هنوز معلوم نیست بی طرفها را به کونفرانس [کنفرانس] راه بدهند. اگر هم راه ندهند چون مسائل عمومی محل مذاکره خواهد بود باید از خارج کونفرانس به واسطه دول متحابه مطالب خود را گوشزد بکنند. برای این کار در محل کونفرانس هیئت کافی لازم داریم و اجزای آنرا از حالا باید در نظر گرفت و نیز پس از آنکه دولت علیه مقاصد و مصالح خود را مستقیم کرد و کلیه این مسائل را تحت نظر آورد لازم است به مأمورین در خارجه اطلاع بدهند که آنها هم نظریات خودشانرا به عرض برسانند. درباب تشکیل هیئت اتفاق مللی که باید استفاده بشود - که عضویت آن برای ایران نهایت اهمیت را دارد باطناً باید خود را قبل از وقت حاضر بکنند. به این معنی که بدون فوت وقت در تنظیم ادارات داخله سعی نمایند و ثابت کنند که در میان ملل عضو کارآمدی است نه اینکه از عهده کار داخله خود بر نمی آید و محتاج به مداخله هیئت اتفاقیه است. نمره ۱۵

مهدی

حاشیه:

- اداره انگلیس جواب بدهید تقاضاهای دولت ایران در تحت مذاقه هیئت دولت است. همین

چند روزه مفاد آن به سفارت تبلیغ می شود.

- تلگراف تهیه شد.

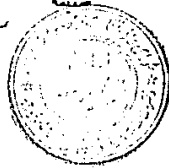
وزارت امور خارجه

اداره دائر.

مورخه ۱۳۳۷ قمری

نمره ۷۲

از دست

سازمان باستان شناسی
 اینجانب جناب سرمد عرض نماید از چه سلسله نامه بکتابت داشته باشد که در این مورد
 اقدام به صلح نموده شود و مجال تردد و فکر نگذارد هنوز صورتی مطرفی را که
 راه به بند اگر هم راه ندیده چون سابق عرض عمل نمیکند خواه بود یا در خارج
 در دست اول تمام به مطالب خود را که نوشته بکنند برای اطلاع در مورد کنفرانس
 ندیم داریم و انبار اخذ از حاله باید در نظر گرفت و نیز باید آنکه است
 مقاصد مصالح خود را مستقیم کرد و کلیه امور سرانجامت نظر آوردند
 در نامه اطلاع به بنده هم آنها هم نظریات خود را از این جهت بنده در
 حضرت اتفاق ملاز با این استقامت نماید - در حضرت آن برای
 ایران نویت است و ما را در این ایام خود را تقریر وقت حاضر کنید
 معنی این در وقت و در تنظیم لطایف دافعه معنی نماید و ثابت
 کنند در میان علمای حاضر راه است نه اینکه از خود کار داشته خود
 بر آن آید و تمام چه به مدافعت نیست اتفاقاً قیام است ۱۵
 مردی

www.tabarestan.info
 تبرستان

شماره سند: ۲۳۱

فرستنده: سفارت ایران در لاهه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: نمایندگی ایران در کنفرانس صلح و رسای

تاریخ: ۲۹ اکتبر ۱۹۱۸ (۲۳ محرم ۱۳۳۷)

نمره: ۲۵۲۲/۱۰۶

آقای وزیر

درباب نمایندگی ایران در کنفرانس [کنفرانس] از روی نیت خالص و وطن دوستی یک عرض می‌نماید و یقین دارد طرف دقت اولیای دولت علیه خواهد شد: غنیمت بودن موقع امروز و نتایجی که از این کنفرانس به دست می‌آید تا سالهای دراز طرف اهمیت خواهد شد. در این کنفرانس یک عالمی را که زیور و شده است می‌خواهند دو مرتبه برقرار نمایند. حیات و استقلال ایران مرگ و قید اسارت پولتیکی مملکت در این مجلس طرف مذاکره خواهد شد و قاضی دیگری باقی نخواهد ماند که به محکمه عدل او مرافعه ببریم و هر حکمی که از این جا خارج شود از طرف دول معظم تعقیب خواهد شد و لهدا دولت یک دنیا تعمق و تفکر برای تعیین نمایندگان خود لازم دارد. این دفعه مثل کنفرانسهای سابق نیست که مقصود نشان دادن هیکل و القاب و امتیازات و شئونات نمایندگان باشد تزیین نماینده به خوراها نشان دولتی و کتابها، فرامین، القاب حبه [ای] برای دولت و مملکت فایده نخواهد بخشید ملاحظه نباید نمود و نکته را نباید باخت و سابقه بعضیها را نیز جهت امتیاز نباید شناخت. هیئتهای نمایندگی دولت در کنفرانسهای صلح سابق یک جو و یک دینار فواید پولتیکی و اکونومی واقعی امکان نداشت بتوانند به دولت برسانند. نمایندگی در دو کنفرانس تریاک هم هرکس دیگری که مقدمات

۱. تکرار شده است.

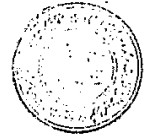
زندگی سیاسی و تجارتي و علمی عالم را مطالعه کرده باشد می‌توانست بخوبی بلکه بهتر از بنده نمایندگی نماید. برای این موقع و این کنفرانس چند نفر نماینده می‌خواهید که به علاوه صفات لازمه برای نمایندگی در یک کنفرانس بین‌المللی به قول معروف خون ایرانیت آنها پر جوش و استماع نام وطن و یاد بدبختیهای اهل مملکت و صدمات و خفتیایی که درین نیمه قرن اخیر به ما ایرانیان وارد شده است دیده‌گان [دیدگان] آنها را پر از اشک نماید و اشخاصی باشند که واقعاً ایران را دفاع کرده و نماینده باشند و نه به نمایندگی خودشان مشغول شوند و به علاوه کمک بعضی نمایندگان تکنیکی را بدانها داده و خیال نکنیم فقط چند نماینده مختار کافی است و آن دوره که به طور سادگی بعضیها خیال می‌نمودند نماینده باید همه چیز را بداند امروز آن دوره را لازم است سپری پنداشت و یا دست و دل از امید نجات دادن استقلال وطن برداشت. زیاده چه عرض نماید! امضا محمود سجع مهر: محمود ۱۳۲۰.

حاشیه:

- اداره دول غیر همجوار

- ضبط شود.

دولت اطریش پسر از شکست بزرگ اخیر، خواهش متارکه کرده است. قبول خواهد شد.

دولت اطریش پسر از شکست بزرگ اخیر، خواهش متارکه کرده است. قبول خواهد شد.

LEGATION IMPERIALE DE PERSE
۱۹۰۸
۱۱
۱۵۱۳۱۱

شماره سند: ۲۳۲
فرستنده: سفارت ایران در رم
گیرنده: وزارت امور خارجه
موضوع: خواهش متارکه جنگ دولت اطریش (سواد)
تاریخ: ۲۹ محرم ۱۳۳۷
نمره: ۸۷

از رم

دولت اطریش پسر از شکست بزرگ اخیر، خواهش متارکه کرده است. قبول خواهد شد.

اسحق^۱

حاشیه:

- اداره دول غیر همجوار.

- ضبط شود.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق، کارتن ۶۶، دوسیه ۲.

وزارت امور خارجه

اداره دائره

مورخه ۲۹ جم ۱۳۲۷

نمره AV

ضمیمه

در رم

وزارت امور خارجه
 وزارت اطلاعات
 وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
 وزارت معادن و فلزات
 وزارت صنایع و معادن
 وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 وزارت نیرو
 وزارت راه و ترابری
 وزارت ورزش و جوانان
 وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
 وزارت امور اقتصادی و دارایی
 وزارت امور خارجه
 وزارت محاسبات و فناوری اطلاعات
 وزارت محیط زیست، حفاظت محیط زیست
 وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
 وزارت معادن و فلزات
 وزارت صنایع و معادن
 وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 وزارت نیرو
 وزارت راه و ترابری
 وزارت ورزش و جوانان
 وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
 وزارت امور اقتصادی و دارایی
 وزارت امور خارجه
 وزارت محاسبات و فناوری اطلاعات
 وزارت محیط زیست، حفاظت محیط زیست

اداره ۵۵ غیر انجمن

ملا

شماره سند: ۲۳۳

فرستنده: سفارت ایران در اسلامبول

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: صلح و رسای (رمز)

تاریخ: ۴ صفر ۳۷

نمره: ۹۹

از اسلامبول

صلح بلغار و شکست فاحش شام، کار عثمانی را به کلی تغییر داد. کابینه استعفا، کابینه جدید هم متزلزل و متوحش، اختلافات کلی در میان، به علاوه تکلیف صلح به امریکا برای صلح منفرد مشغول اقدامات هستند. از محل مطمئن شنیدم انگلیس تکلیف صلح منفرد به عثمانی کرده. نمره ۲ و نمره ۳ زیارت، همه روزه در تعاقب اقدامات هستیم. با وجود گرفتاری فوق العاده وزرا هر اقدامی بی نتیجه است. با وجود این غفلت نمی شود. نتیجه عرض می شود. ۲۷ میزان نمره نداشت. محمود!

حاشیه:

- اداره عثمانی

وزارت امور خارجه
اداره زر دائره
مورخه ۳۱ صفر ۱۳۳۷
نمره ۹۹

از سرحد

صالح بنده نسبت خیر شام که در خانه با یک شیر باد برانته متعین برانته
بیدیه هم منزل در خمر جنات که در این سینه کتف صلیح بران
برای صلیح نمرود منزل آتراه است همدند در سینه سینه کتف
صلیح نمرود نمرود کرده. سکا دست غایت هم روز در وقت
آتراه است آتج با وجود که در فرق با او. در را برانته با شکیست
با وجود این صفت نمرود نمرود نمرود نمرود نمرود نمرود نمرود نمرود

اداره زر

شماره سند: ۲۳۴
فرستنده: کارگزاری سرخس
گیرنده: وزارت امور خارجه
موضوع: مداخلات انگلیسها در سرخس (سواد گزارش)
تاریخ: ۹ صفر ۱۳۳۷
نمره: ۱۲۵

از سرخس

کاپیتان انگلیس چند روز است سرخس روس آمده تراکمه را خواسته تهدید می کند و
می گوید حق ندارید حکومت ایران را به خود راه بدهید. از طرف انگلیس به شماها هر طور تأمین
داده می شود و حکومت را هم تهدید نماید و ظاهراً ایالت نیز به حکومت امر نموده با قوای
نظامی کلیه به سرخس ایران عودت نمایند. روز چهارم حکومت و کلیه قشون دولتی به سرخس
ایران عودت نمودند. کاپیتان انگلیس نیز به تمام صفحات گردش می نمایند و قرار است حکومت
به تصویب انگلیسها برای سرخس روس معین شود. کلنل انگلیس و کلیه من تبع آنها در سرخس
ایران در منزل حکومت و اطراف آنهایند. امنیت هم حالیه در دو سرخس حاصل است. اخبار تازه
نیست و ظاهراً کلیه ماورای بحر خزر تا دریای مرو شیخ جسد سرحد افغان در دست انگلیس،
بالشویک طرف بخارا و تاشکند رفته اند انگلیسها نیز به تعاقب آنها می روند. حمل غله از سرخس
با ورود قشون باعث قحط و غلامی می شود. جلوگیری جداً لازم است. نمره ۴۲۱ آجودان حضوراً.

حاشیه:

- اداره تحریرات انگلیس

وزارت امور خارجه
اداره اداره
مورخه ۹ صفر ۱۳۳۷
نمره ۱۲۵

از سرخس

کامران کلبه چند روزات سرخس رسیده ترا که در خواسته تهدید میکند و میگوید
حکومت ایران را نخواهد دید به این از طرف کلبه نشا هر طرفه بین علم فوج
درام تهدید نمائید و طر هر ارباب نیز حکومت امر نمغ با قوا و نظای کلبه
ایران عودت نمایند روز چهارم حکومت و کلبه قونن کاتبی سرخس ایران
عمدت نمغز کامران کلبه نیز به تمام جمعیات که در سر میباشند و از راه
حکومت جمهوری کلبه را بر سر سرخس رسیده اند کلبه کلبه کلبه
منع هیچ آنها در سرخس ایران در منزل حکومت و اطراف آنها سینه
افشیت هم حایه در در سرخس صبر است اخبار تازه نیست و کارها
کلبه ما در او کلبه خوز تا دیار مرو و پنج صبر سه صد افغان در دست
کلبه با زنگ کلبه طرف با را و آتشکند رفته اند کلبه کلبه کلبه کلبه
آنها میروند صبر غله از سرخس با دروه قونن با عمت کلبه
مشوره صلح کلبه جدید لکن است مرا کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه

شماره سند: ۲۳۵
فرستنده: کارگزاری دره جز و کلات
گیرنده: وزارت امور خارجه
موضوع: فروش نسوان به تراکمه
تاریخ: ۲۱ عقرب ۱۳۹۷ (۹ صفر ۱۳۳۷)
نمره: ۴۷۳/۱۴۳

مقام متبع وزارت جلیله امور خارجه دامت شوکته

وضع سرحدات خراسان عموماً و دره جز خصوصاً همان ایام بربریت و فروش اولاد و
عیالات خودشان به اهالی و ترکمان یک شیوع تامی دارد. در سنه ماضیه به واسطه قحطی
عمومی با اینکه رضاخان حاکم سابق اینجا بیست هزار تومان ضرر غله را متحمل شده که عامه
ناس در رفاهیت و مرفه الحال باشند، با وجود مقدار کثیری اهالی ناچاراً به تراکمه فروخته‌اند و
این عادت رذیله معمول به این سرحدات است. چنانچه ترتیبی در امر دایر شود که کارکنان
سرحدی صرف نظر از مدخل این امر شنیع نمایند حتی الامکان جلوگیری خواهد شد. اگر تا
حکام فهم نوع پرستی را ننمایند و عیالات نوع خود را عیال خود و حفظ آنها را به هر تدبیری از
فرایض ندانند چنانچه تاکنون به ترک این امر مطلقاً توجهی نداشته و بعدها هم با این ترتیبات و
جریان امور که هر وظیفه ناشناسی تعقیب اطوار رذیله می‌نماید محال می‌داند. ولی به قول
ناپلیون لفظ محال غلط است. هرگاه یک رقیب وطنی برای کارکنان باشد علم الله کلید امور است به
اندک توجهی اصلاح شده و چرخ از کار افتاده این مملکت که به واسطه اغماض اولیای امور به
وسایل خائنین عمومی در سکوت بوده به راه خواهد افتاد.
متأسفانه، اول خود فدوی که این راپورت می‌دهد وقتی که به استماع دخل و مدخل غیر
مشروع رسیدیم تمام حب وطنی را فراموش و آتیه خود را تأمین می‌نماییم. عمده مجازات

شماره سند: ۲۳۶

فرستنده: سفارت ایران در پاریس

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اوضاع ایران در پایان جنگ جهانی اول (سواد)

تاریخ: ۱۴ صفر ۱۳۳۷

نمره: ۱۳۲

از پاریس

همان طور که از چندماه قبل ضمن تلگرافها و تحریرات اطلاع داده اوضاع آلمان منقلب بوده و منجر بر استعقای امپراطور شد. تغییرات اساسی در آنجا چون برق می‌گذرد. اوضاع روسیه در آنجا و اتریش و غیره برپا می‌شود اثرات و نتایج آن معلوم است. آلمانها، به طوری که در نمره ۱۰۹ تلگراف کرده بود شرایط متارکه جنگ را قبول کردند و متارکه در همه جا شد. در فرانسه عید بزرگ گرفته‌اند. هنگامه است. با وجود گرفتاریهای فوق‌العاده حالیه وزیر خارجه با تمام رؤسای وزارت خارجه و وزیر مختار جدید و خانمهایشان امروز در سفارت میهمان بودند. سر میز در ضمن نطق خود راجع به جنگ و آنچه باید و شاید راجع به ایران گفتم. وزیر خارجه خسارتهای وارده و حقوق ایران و ملاحظات لازمه را تصدیق کرد. عقیده وزیر خارجه این است که کنفرانس صلح در ورسای منعقد خواهد شد. باز نمی‌دانم دولت علیه چه کرده، وقت تلف می‌شود. دیگر موقع به این خوبی دست نخواهد افتاد. اسلم شقوق این است که آقای رئیس‌الوزرا شخصاً و یا وزیر خارجه معجلاً عازم فرنگ بشوند. مستدعی است این تلگراف را در هیئت وزرا مطرح فرموده جواب بدهید. دو سال است دیناری از حقوق سفارت نرسیده انصاف کنید از دست طلبکار آسودگی ندارد. نمره ۱۱۲ صمد^۱

حاشیه:

- اداره دول غیر همجوار در باب حقوق سفارت به اداره محاسبات ابلاغ نمایید، اقدامات کنند و

تلگراف بدهید در دفتر ضبط نمایند.

- در باب حقوق سفارت به اداره محاسبات ابلاغ شد.

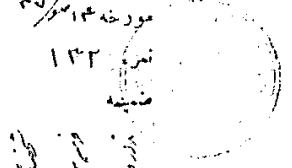
وزارت امور خارجه

اداره رفر دائره

مورخه ۱۳۳۷

نمبر ۱۳۲

فدایر
 انظر لدرخه ه غیر نمم کرا افه و کمرات مطلع اوده اده
 اکن نظیت بر و بخر استعنا در در طوره شیرت سالی ارا
 چون برن کینه اوضح روسه در بجا و در تر و غیره کرا
 و ساج آن معلوم است آن نه بکیر که در ۱۹ کرا کرا
 سراطه سار که کنگ را قبول کرده و سار که در هر جا شده در در
 عهد کنگ که در نه کنگ است با و کرا کرا ارفوق الهاده
 جمله وزیر خارجه با تمام روس و دولت خارجه و وزیر خارجه
 و تمام ایشان در روز در سار که این بجهت سار که در سار
 سحر راجع به کنگ و آنچه باید در سار راجع به ایران کتم خوار
 خارجه و در و در و حقوق ایران و در سار که در سار
 عمده در وزیر خارجه است که در سار که در سار که در سار
 باز سار که در سار که در سار که در سار که در سار که در سار
 دست سار که در سار که در سار که در سار که در سار که در سار

شماره سند: ۲۳۷

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری سرخس

موضوع: حمل غله و استعداد به سرخس

تاریخ: ۱۵ صفر ۱۳۳۷

نمره: ۲۸۳

نمره ۴۲۱ واصل، در مسئله سرخس ایالت خراسان مشغول اقدام هستند. در تهران هم مذاکرات جریان دارد. امید است نتیجه مطلوبه حاصل شود. راجع به حمل غله از سرخس به کارگزاری مشهد تعلیمات داده شد. به آنجا مراجعه نمایید. (اعتلاءالملک^۱)

www.tabarestan.info
تبرستان

شماره سند: ۲۳۸
 فرستنده: کارگزاری عراق
 گیرنده: وزارت امور خارجه
 موضوع: متارکه جنگ و استعفاي قيصر آلمان و مقدمات صلح بين الملل
 تاريخ: ۲۸ عقرب (۱۶ صفر) ۱۳۳۷
 نمره: ۴۷۱

مقام منبع وزارت جليله امور خارجه

از ويس قنسلگري [قنسلگري] انگليس مراسلاتي مبنی بر متارکه جنگ و استعفاي قيصر آلمان و وليعهد ايشان و مقدمات صلح عمومي به کارگزاری رسيد. جوابي که مقتضي بود داده شد. پس از آن شب (۱۴) شهر جاري جشنی در قنسلگري منعقد و از حکومتي و رؤسای دواير و تجار و غيره پذيرايی من غير رسم نمودند و آتش بازی و موزیک هم داشتند. امشب هم نماينده لنج جشنی به اين عنوان منعقد کرده اند و خيال دارند اروپاييها اين جشن را امتداد بدهند از وزارت جليله در اين موضوع اطلاعی اگر به مأمورين برسد خیلی نافع است، که از زمينه صلح و مشی دولت مستحضر بوده و در موقع مذاکرات يا مکاتبات يا مجالس رسمي اگر نطقی لازم باشد به حفظ منافع و مصالح دولت اظهار عقیده شود. امضا، سجع مهر: کارگزاری عراق

حاشيه:

- اطلاعات از جرايد يا نمايندگان خارجه در امور سياسي برای مأمورين مستند نمی شود. از اوامر وزارتخانه صحت و سقم اخبار معلوم و زمينه مشی مأمورين اتخاذ می گردد. امضا^۱
- اداره انگليس
- عجلت ضابطه شود.

۱. بايگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ هـ. ق. کارتن ۶۶، دوسيه ۲.

نوع مسودہ موضوع مسودہ صديقه بانک ويس کنده	وزارت امور خارجه اداره تاریخ ۵ مهر ۱۳۳۷	نمره عمومی نمره خصوصي کارتن دوسيه
--	---	--

مهره دادند و پس از آن شب (۱۴) شهر جاری جشنی در قنسلگری منعقد و از حکومتي و رؤسای دواير و تجار و غيره پذيرايی من غير رسم نمودند و آتش بازی و موزیک هم داشتند. امشب هم نماينده لنج جشنی به اين عنوان منعقد کرده اند و خيال دارند اروپاييها اين جشن را امتداد بدهند از وزارت جليله در اين موضوع اطلاعی اگر به مأمورين برسد خیلی نافع است، که از زمينه صلح و مشی دولت مستحضر بوده و در موقع مذاکرات يا مکاتبات يا مجالس رسمي اگر نطقی لازم باشد به حفظ منافع و مصالح دولت اظهار عقیده شود. امضا، سجع مهر: کارگزاری عراق

www.tabarestan.info
 تبرستان

شماره سند: ۲۳۹
فرستنده: کارگزاری خراسان
گیرنده: وزارت امور خارجه
موضوع: تقسیم آب هریرود
تاریخ: ۱۶ صفر ۱۳۳۷
نمره: ۲۲۹۱

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه دامت شوکته

چون برای اطلاع از ترتیب تقسیم آب رودخانه هریرود قبل از پروتکل مورخه محرم ۱۳۱۲ نوشتجات و قراردادهای سابقه آن لازم می شود و هیچ گونه نوشته و نقشه در کارگزاری نیست در صورتی که در این خصوص نوشته یا نقشه و اسنادی در دفتر وزارت جلیله باشد مستدعی است مقرر فرمایند سوادى از آن برای این کارگزاری فرستاده شود. بعضی از مطلعین سرحدی اظهار می دارند که سابقاً بالمناصفه آب هریرود هر دو سرخس را مشروب می نمود و بعد از سنه ۱۳۰۶ تا ۱۳۱۲ که پروتکل اخیر بسته شده یک چندی ثلث آب رودخانه به سرخس ایران می آمده و دو ثلث به خاک روس می رفته و از قرار مذکور در این موضوع دستخطی هم از مرحوم ناصرالدین شاه صادر شده که در دفتر وزارت جلیله موجود است. امضا!

حاشیه:

اداره دفتر از هر سابقه که در دفتر هست سواد برای کارگزار خراسان بفرستید.

وزارت امور خارجه
کارگداری مهم خارجه (عراق)

دایره
نمره ۴۶۱

تاریخ ۲۵ برج صفر ۱۳۳۷
مسمیه

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه
شماره سند: ۲۳۹
فرستنده: کارگزاری خراسان
گیرنده: وزارت امور خارجه
موضوع: تقسیم آب هریرود
تاریخ: ۱۶ صفر ۱۳۳۷
نمره: ۲۲۹۱

احضرت از برای ما نیکان فارید در امر ساس بر ما مومن نشدیم و آزادار در راه
صحتت دتم چنان معلوم درین شهر ما مومن نماندیم و کردیم
عبدالله بن محمد
۱۳۱

۱۶ شهر صفر ۱۳۳۷

وزارت جلیه امور خارجه

کارگذاری کل - ۱۰ام خارجه - تهران

نمره - ۲۰۳۹۱ -

ضمیمه

تمام نسخ وزارت علیه امور خارجه در دسترس است
 چون بر این ملاحظه از مرتبه تمام آب روضه تبریز در روز ۱۳۱۲
 نوشته و در ارداد سابقه آن نامه میسر میگردید نوشته و ثبت نگاشته است
 در صورتیکه در این مضمون نوشته یا نقشه و بنا در دفتر وزارت علیه امور خارجه
 سرافراشته برادران بر این کار گذارفتند و نویسنده از طریق وزارت
 که سابقه بان سلفه آب بر روی هر دو طرفه سلفه سلفه میسر میگردید
 تا سال ۱۳۱۴ در پیشتر میسر است که سلفه آب روضه تبریز
 را که در وقت بنام دولت روضه و از قرار مذکور در این مضمون
 از زمین خیرالین نامه در دفتر وزارت علیه امور خارجه
 امیر کمالی
 امیر کمالی
 امیر کمالی

شماره سند: ۲۴۰

فرستنده: سفارت ایران در استامبول

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مذاکرات صلح عثمانی ها (سواد)

تاریخ: ۲۹ صفر ۱۳۳۷ مطابق ۱۲ قوس ۱۲۹۷

نمره: ۱۸۳

از اسامیل

عثمانیها به وسایل مختلفه مشغول مذاکرات صلح منفرد هستند. محتمل است تا دو سه روز دیگر جنگ متارکه شود. نتیجه بعد عرض می شود. دوم عقرب نمره ۳ محمودا.

حاشیه:

- اداره عثمانی ضبطی است.

- ۱۵ ربیع الاول ۱۳۳۷ به اداره رسیده است.

وزارت امور خارجه

اداره داوره

مورخه ۲۹ صفر ۱۳۳۷

۱۳ و ۱۲

نمبر ۱۸۱

ضمیمه

ذرا رسید

عمان که در این مختلفه سفیر مذاکرات صلح نمودند و تهنیت آتیه
روز دیگر خبر مذاکره سفیر تقیم بدو عنبر شدیم کرم مقرب است

اداره عمانه مهر ۱۳۳۷

۱۵ مهر ۱۳۳۷

ر.ه

شماره سند: ۲۴۱

فرستنده: سفارت ایران در پاریس

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: وضع ایران بعد از جنگ (سواد)

تاریخ: غره ربیع الاول ۱۳۳۷

نمره: ۱۸۵

از پاریس

پادشاه انگلیس رسماً پاریس آمده دیشب سرمیز پادشاه میان رئیس الوزرا و وزیر خارجه جا داشتیم. پادشاه به ملاحظه سابقه آشنایی قریب یک ربع ساعت با بنده صحبت فرمودند. از ایامی که در لندن سفیر بودم با نهایت محبت متذکر شدند. از این موقع استفاده کرده، شرحی از اوضاع ایران بیان نموده مخصوصاً عرض کردم که با وجود صدمات چهار ساله و مساعی آلمان ملت ایران تا آخر بیش از تمام ملل بی طرفی و دوستی خود را نسبت به انگلستان حفظ کرد به درجه ای که در همین اواخر خود دولت انگلیس رسماً اعلان نمود که نظر به مساعدت دولت علیه قشون انگلیس از خاک ایران گذشته و تا بادکوبه رفته اند. پادشاه تمام اینها را تصدیق فرمودند. شرحی از اوضاع قبل از جنگ و رفتار روسها و لازمه مساعدت حالیه و آتیه انگلیس به ایران مذاکره فرمودند. با تدبیر و دوستی به اسم آزادی ملل از دولت انگلیس خیلی استفاده می شود کرد. در زمینه شرحی که به سفارت لندن تلگراف فرموده اید در همین مجلس با رئیس - الوزرا و وزیر خارجه فرانسه مذاکرات کردم.

موقع مخصوص ایران در اینجا ثابت شده باقی بسته به اقدامات دولت خصوصاً در طهران و لندن و امریکا است. عجب است در همان تلگراف از یک طرف به پیشنهادهای ویلسون مستند شده اید، از طرف دیگر از رأی اعیان و اشراف مملکت حرف زده؛ ولی از مجلس و ملت که شرط

شماره سند: ۲۴۲

فرستنده: کارگزاری استرآباد

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اعلان کماندر کشتی جنگی روس خطاب به اهالی بندرجز (سواد)

تاریخ: ۳ ربیع الاول ۱۳۳۷

نمره: —

سواد اعلان کماندر کشتی جنگی روس خطاب به اهالی بندر جز ۸ دیکابر ۱۹۱۸ مطابق ۳

شهر ۱ | ربیع الاول / ۱۳۳۷

دوستی سالها و فایده همدیگر روسیه و ایران را وصل می‌کند. در این ایام جنگ ملل ملی و شورش میان خود پیش آمد نمود. دوستی ما را قدری تغییر داده و دشمنهای روسیه که چشم نداشتن قدرت ما را ببینند سعی می‌کردند که شما ایرانیان و ترکمانها را ملتفت کنند از بابت خسارت جنگ ملل ملی و شورش میان خود روسیه را از دخلهای پرقوه و بزرگ بی‌پا شده و قوه ندارد دشمن ما روسها می‌گفتند به شما ایرانیان که اعتنا به روسیه نداشته باشید؛ زیرا دولت روسیه بی‌پاشده. این طور گفتگوها، که از دشمن گفته می‌شد ترکمانها گمان می‌کردند دیگر احدی به ماها زور آور نخواهند کرد؛ زیرا دولت روسیه به گمان خودشان منهدم شده است. آنچه دلشان می‌خواست می‌کردند. یکی از کارهای ترکمانها دزدی توی دریا و به هم زدن تجارت میان روسیه با ایران [بود]. ولی بدانید که ما روسها علناً دوست می‌داریم وطن خود را و به شرح ایضاً دوستی سالهای سال با شما ایرانیان. در این موقع که ما روسها می‌خواستیم ترتیب به کارهای وطن خودمان بدهیم به خواهش تجارهای ایرانیان [به] بندر جز کشتی جنگی فرستادیم که بعضی از حرکت‌های وحشیانه ترکمان و دزدی کردن در دریا جلوگیری از ایشان نمایم. به ترکمانهایی که لب دریا کاسب هستند و زندگی دارند من به آنها اولتیماتوم دادم که در ارض

[عرض] سه روز برگردانید تمام مالهایی که دزدیده‌اید و پولها، ولی از این پیشنهاد من گمش تپه و خوجه نفس و سلاخها عمل نکردند. آنهایی که این اواخر کارشان دزدی بود توی دریا من آنها [را] به توپ بستم.

امروز مجدداً من پیشنهاد کردم به خوجه نفس و گمش تپه و سلاخها را که تمام مال دزدیده را با دزدها بدهند به من. اگر این مالها را با دزدها ندهند، به کلی این نقاط گمش تپه و خوجه نفس و سلاخها را از زمین برمی‌دارم. ای اهالی بندر جز من صاحب منصب کشتی جنگی دولت بهیه روس چونکه دوست دارم هم‌نوع [هم‌نوع] خودم را به شما می‌گویم شما که خواهش کردید از ما روسها که جلوگیری دزدی دریا را بنماییم شما هم همراهی بکنید به اینکه من بتوانم پیشنهاد خود را عمل بشود [عملی نمایم] کار به قوه جبریه نرسد والا چونکه از این می‌توانند تلف بشوند زنان و بچه‌ها [بچه‌ها] و مردمان بی‌گناه شما ایرانیان که همیشه تجارت دارید با ترکمانها می‌توانید به آنها حالی بنمایید که آن پیشنهادهای خودم را عمل نمایند. کماندر کشتی جنگی روس منظر اکمابیس لیانت مارازوف.

سواد مطابق اصل است. نایب الحکومه بندرجز احمد علی^۱. سواد مطابق با سواد است. معاون کارگزاری خارجه استرآباد شکراله

۱. بابگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق، کارت ۴۶، دوسیه ۲۹.

شماره سند: ۲۴۴

فرستنده: حکومت استرآباد

گیرنده: وزارت داخله

موضوع: سواد گزارش حکومت استرآباد در مورد بمباران عاشوراده، خواجه نفس و گمش تپه

تاریخ: ۱۶ قوس (۵ ربیع الاول) ۱۳۳۷

نمره: ۶۳

جهازات جنگی روسی مقیم عاشوراده، خواجه نفس و گمش تپه را بمبارده کرده‌اند. علت این حرکت و عده تلفات و ضایعات هنوز معلوم نیست. سواد مطابق اصل است. سجع مهرة وزارت داخله اداره شمال ۱۳۳۵.

وزارت داخله

اداره
سواد
موضوع
تاریخ

مختصر در دست است

بمباران تپه گمش و خواجه نفس و عاشوراده، خواجه نفس و گمش تپه را بمبارده کرده‌اند. علت این حرکت و عده تلفات و ضایعات هنوز معلوم نیست. سواد مطابق اصل است. سجع مهرة وزارت داخله اداره شمال ۱۳۳۵.

www.tabarestan.info
تبرستان

وزارت داخله

اداره
سواد راپورت برادر

امدادت بخا رتبه عا شوراده نوبه نفس و گمش تپه برادرده هم نظر است امور عا شوراده
وزارت داخله

شماره سند: ۲۴۵

فرستنده: وزارت داخله

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: بمباران عاشوراده، خواجه نفس و گمش تپه توسط کشتیهای روس

تاریخ: ۶ ربیع الاول ۱۳۳۷

نمره: ۴۸۴۲

وزارت جلیله امور خارجه

سواد راپورت تلگرافی استرآباد مشعر به بمبارده شدن عاشوراظه [عاشوراده] و خواجه
نفس و گمش تپه به وسیله جهازات جنگی روسها به انضمام سواد تلگراف حکومت دایر به
اقدامات قونسولگری در گرفتاری غلام رضا نام شاهرودی تبعه داخله که قابل ملاحظه و اهمیت
است لفاً ملاحظه و در جلوگیری از این اقدامات طاقت فرسای قونسولگری و روسها که به همان
رویه سابق پیش گرفته اند، اقدامات مؤثره اتخاذ و از نتایج حاصله وزارت داخله را مطلع خواهند
فرموده. امضا و سجع مهر: وزارت داخله ۱۳۳۲.

حاشیه:

- اداره روس

موضوع: ...
تاریخ: ۷ ربيع الاول ۱۳۳۷

اداره دول داره

شماره ۴۸۴۴

دردت چیده درو دریم
دردت چیده درو دریم
دردت چیده درو دریم
دردت چیده درو دریم
دردت چیده درو دریم
دردت چیده درو دریم
دردت چیده درو دریم
دردت چیده درو دریم
دردت چیده درو دریم
دردت چیده درو دریم

Handwritten signature and text

شماره سند: ۲۴۶

فرستنده: سفارت ایران در لندن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: انعقاد کنفرانس صلح

تاریخ: ۷ ربيع الاول ۱۳۳۷

نمره: —

راپرت ملاقات

راجع به موقع انعقاد کنفرانس صلح، وزیر مختار انگلیس اظهار داشته که مذاکرات مقدماتی بین نمایندگان دول متحارب در وزارت خارجه پاریس در ۱۶ دسامبر شروع و در ۱۵ ژانویه ختم می شود. بعد از آن مذاکره در جزئیات مواد صلح به میان خواهد آمد که تا ۱۵ آوریل امتداد خواهد داشت. در این مذاکرات نیز فقط نمایندگان دول متحارب شرکت خواهند داشت. در اواسط آوریل یعنی پس از ختم مذاکرات مزبور شاید در بعضی مسائل عمومی و راجع به دول بی طرف که پیش می آید نمایندگان دول بی طرف هم شرکت خواهند داشت. این اخبار گویا در روتر دیروز هم که هنوز انتشار نیافته، مندرج بوده است. محض استحضار خاطر مبارک به عرض رسانید. فدوی منصور الملک^۱

حاشیه:

اداره انگلیس ضبطی است.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ هـ. ق، کارتن ۶۶، دوسیه ۲.

بنابر این به تراکمه اوبه‌های ساحلی اولتیماتوم سه روزه شد که مال التجاره‌هایی را که از چندی قبل تاکنون به سرقت و غارت برده‌اند مسترد نمایند. ولی آنها اطاعت نکرده و مهلت مزبور منقضی شد به این جهت محل آنها بمبارده شد. آقایان اهالی من از روی نوع دوستی به شماها رجوع نموده تقاضا می‌کنم که به من مساعدت نمایید و اشخاصی که از شماها روابطی با تراکمه دارند سوء نتیجه این رفتار را به آنها حالی نمایید که مطیعانه مال التجاره‌های غارتی و مسروقه را مسترد دارند تا بتوان از خونریزی که ممکن است اشخاص بی‌گناه هم در این بین تلف شوند جلوگیری نمود. زیاده زحمت افزا نمی‌شود. امضا

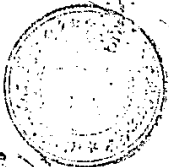
حاشیه:

- اداره تحریرات روس، رئیس قوای بحری روس چه حقی دارد بنادر ایران را به توپ بسته و سفارتی که حالش مجهول است آنرا اعتراف نماید. شفاهاً مذاکره کرده هر ضرر و زیانی که به خاک ایران وارد شده است بخواهید.

سلطنت دولت امپراتور روس
تبرستان

تاریخ: ۱۳۳۷
شماره: ۱۴۲

رئیس

Секретарь

مستند در سند شماره ۱۳۳۷ ه. ق، کارتن ۴۶، دوسیه ۲۹

Handwritten Persian text at the top of the page, likely a header or address.

Main body of handwritten Persian text, containing the official communication.

Handwritten signature or initials at the bottom left.

Watermark: www.tabarestan.info تبرستان

مدرسه مروی توسط جناب مستطاب آقا محمد قاسم استرآبادی سلمه الله به مقام منیع هیئت وزرا باز، قونسول روس در استرآباد پولتیک منحوس دوره تزاری را تعقیب و تجدید می نماید. کما آنکه یوم سیم شهر جاری یک پراخود جنگی روس درکه [ازاکه] معلوم نیست مسئولیت آنها با کدام منبع رسمی است، غفلتاً گمش تپه و خواجه نفس را بمبارده نموده عده [ای] نفوس تلف و مبالغی متناهی [مبالغ معتناهی] خسارات وارد آورده، در صورتی که خسارات و صدمات وارده سابق آنرا یک سال دیگر هم نمی توانیم هموار کنیم. فرضاً هم به عناوین مختلف درصده بهانه جویی برآیند گمش تپه و خواجه نفس خاک ایران و چاکران هم رعیت ایران هستیم. چنانچه حرفی داشته باشند باید از مجری رسمی مذاکره نمایند و در این گونه از اقدامات مخالف با قوانین بین المللی است. استدعا داریم عاجلاً آسایش چاکران را فراهم آورده که دیگر نظیر این گونه اتفاقات واقع بشود [نشود]. دهم شهر جاری سنه ۱۳۳۷ عموم علما و اعیان گمش تپه رجب آخوند، امان گل دی آخوند، حاجی محسن خواجه نیازخان، حاجی خداوردی، حاجی آدینه وردی، اقچه بای سوحی، حاجی مظفر عاشو، تاج محمد خدرخان، بیارم قلیچ^۱. سواد مطابق با اصل است. سجع مهر.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق، کارتن ۴۶، دوسه ۲۹.

ریاست وزراء

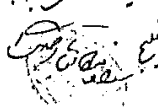
سواد

مدرسه مروی

نمره

مدرسه مروی توسط جناب مستطاب آقا محمد قاسم استرآبادی سلمه الله به مقام منیع هیئت وزرا باز، قونسول روس در استرآباد پولتیک منحوس دوره تزاری را تعقیب و تجدید می نماید. کما آنکه یوم سیم شهر جاری یک پراخود جنگی روس درکه [ازاکه] معلوم نیست مسئولیت آنها با کدام منبع رسمی است، غفلتاً گمش تپه و خواجه نفس را بمبارده نموده عده [ای] نفوس تلف و مبالغی متناهی [مبالغ معتناهی] خسارات وارد آورده، در صورتی که خسارات و صدمات وارده سابق آنرا یک سال دیگر هم نمی توانیم هموار کنیم. فرضاً هم به عناوین مختلف درصده بهانه جویی برآیند گمش تپه و خواجه نفس خاک ایران و چاکران هم رعیت ایران هستیم. چنانچه حرفی داشته باشند باید از مجری رسمی مذاکره نمایند و در این گونه از اقدامات مخالف با قوانین بین المللی است. استدعا داریم عاجلاً آسایش چاکران را فراهم آورده که دیگر نظیر این گونه اتفاقات واقع بشود [نشود]. دهم شهر جاری سنه ۱۳۳۷ عموم علما و اعیان گمش تپه رجب آخوند، امان گل دی آخوند، حاجی محسن خواجه نیازخان، حاجی خداوردی، حاجی آدینه وردی، اقچه بای سوحی، حاجی مظفر عاشو، تاج محمد خدرخان، بیارم قلیچ^۱. سواد مطابق با اصل است. سجع مهر.

شماره سند: ۲۴۹

فرستنده: حکومت بندرجز

گیرنده: کارگزاری استرآباد

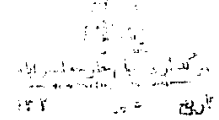
موضوع: تجاوزات تراکمه و اعلان کشتی جنگی روس (سواد)

تاریخ: ۲۵ قوس (۱۴ ربیع الاول) ۱۳۳۷

نمره: —

سواد راپورت نایب الحکومه بندرجز به کفالت حکومت استرآباد مورخه ۲۵ برج قوس ۱۳۳۷ دستخط نمره ۱۷۲۸ زیارت گردید در موضوع سارقین دریایی در بیست روز قبل یک قایق حامل اشیای مسیودوبوا و سایر تجار به طرف انزلی حرکت نمود. در توی دریا مابین گمش تپه و خواجه نفس یک کرجی تراکمه که از سارقین محسوب می شوند به قایق پرخورده سارقین قایق و مسافرین را به طرف خواجه نفس برگردانند که عدّه [ای] دیگر از تراکمه رسیده با سارقین طرف شدند. مسافرین را خلاص نموده به مجرد رسیدن خیر به بندرجز تجار از آکنط خواهش نمودند که یک پراخود برای استخلاص بارها بفرستید. مشارالیه به فوری یک پراخود را حرکت می دهد، به سارقین رسیده، قدری از اشیاکه در قایق بوده از سارقین مسترد می دارند. ولی از قرار معلوم سارقین قدری از مالها را در کرجی خودشان ریخته، برده بودند. اشیای مسترد شده به صاحبانشان داده شد. ولی سارقین تراکمه بوده اند صحرا هم جزو حکومت بندرجز نموده که از طرف حکومت بندرجز اقدامات بشود. تاکنون به هیچوجه در امورات صحرا دخالت ننموده است و خود حضرات تجار از کماندر کشتی روس تقاضا نمودند که یک پراخود جنگی به آن محل بفرستد و سرکوبی از تراکمه و سارقین به نماید [ینماید]. کماندر هم اعلانی نموده است که سواد آن عیناً به حضور مبارک لفاً ارسال شد. از لحاظ مبارک خواهد گذشت. نایب الحکومه

بندرجز. احمدعلی انزانی. سواد مطابق با سواد است. شکراله معاون کارگزاری استرآباد.

مدیر امور دبیرستان تبریز
موضوع: گزارش کارگزاری استرآباد
شماره سند: ۲۵۰
تاریخ: ۱۹ ربیع الاول ۱۳۳۷
نمبره: ۶۲۱

دوستان عزیز! این نامه در خصوص سرفتن در این روزهای قاتی
موضوع: گزارش کارگزاری استرآباد
شماره سند: ۲۵۰
تاریخ: ۱۹ ربیع الاول ۱۳۳۷
نمبره: ۶۲۱

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه دامت عظمته
واقعہ بمباردمان گمش تپه و خوجه نفس را ۵ شهر جاری به نمبره ۵۹۶ تلگرافاً به مقام
منبع وزارت جلیله معروض داشته است. کفیل اداره حکومتی استرآباد هم امروز نتیجه تحقیقات
خودشان را تحت نمبره ۱۷۷۶ به انضمام سوادهای اعلان کماندر کشتی جنگی روس که مرتکب
این حرکت شده و راپورت نایب الحکومه بندر جز (که بعد از بیست روز پس از استعلام به اداره
حکومتی نوشته اند) به کارگزاری اشعار و ارسال داشته اند. اینک سواد هر سه فقره لفاً تقدیم
می شود. الامر الاجل الاشرف مطاع. چاکر، میرزا آقا سجع مهر: ممتحن الملک ۱۳۰۶

حاشیه:

- اداره روس

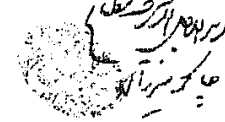

وزارت امور خارجه

کارگذاری مهمام خارجه استر اباد و مضافات
مورخه ۱۹ ربيع الاول ۱۳۳۷

نمره ۲۱
شماره ۳

مهمام شيخ وزيرت جمعیه استر اباد
و قلم بمباردگان کمرته در خونه نهم راه شهر خابره
مقدان بمقام شيخ وزيرت جمعیه معروف دشته است که در راه
صورت استر اباد هم بر روز پنجم کتبات خودشان را بخت
۱۷۷۶ هجری شمسی بود تا رسیدن که در کتبات جمعیه در راه است
بجای کتبات شده و در صورت کتبات که در کتبات جمعیه در راه است
بر روز پنجم با بدست کتبات در راه کتبات جمعیه در راه است
اینست بود بر کتبات شوه که کتبات جمعیه در راه است
چاکر سر آقا

الاوله در

شماره سند: ۲۵۱

فوستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری آذربایجان

موضوع: تحویل سلاح و مهمات موجود در قونسولگری آلمان به دولت ایران

تاریخ: غره ربیع الثانی ۱۳۳۷

نمره: ۲۰۱

تلگراف ذیل را که از طرف مسیو زمر شارژدافر آلمان است به قونسولگری آن دولت در تبریز فوراً تبلیغ نمایید. (برای احتراز از مشکلات و خیمه دولت علیه ایران تسلیم فوری کلیه اسلحه و مهماتی را که در قونسولگری موجود است به کارگزاران محلی دولت ایران خواستار شده سفارت اوامر فوریه در این خصوص از دولت آلمان خواسته، مع هذا چون سفارت می ترسد اوامر مزبوره خیلی دیر برسند مقتضی است از حالا اسلحه و مهمات فوق الذکر را تسلیم نمایید.)
(از طرف سفارت آلمان ژمر)

حاشیه:

- رمز شود

وزارت امور خارجه

اداره محصل تبریز
سواد تبریز
مورخه غنیمت
نمبر ۲۰۱

مکاتف ذمیر باد از طرف ایر زرش زرد و آلمان است تبریز که آن دولت در تبریز فوراً تبع نایب
در باره امر آزاد شکست و ضمه دولت ایران نیم فوراً کلیه امور آنها را در تبریز که در وقت بعد از آن
به دولت ایران فوراً در شهر سفارت او در فوریه در آن شهر از دولت آلمان فوراً سه مرتبه هم سفارت
بزرگ او در تبریز در بر سه مرتبه است از صدها کلمه الهات فوق الذکر را نیم نایب
(از ان سفارت آلمان نیز)

الان

شماره سند: ۲۵۲

فرستنده: سفارت آلمان

گیرنده: قونسولگری آلمان در تبریز

موضوع: تحویل سلاح و مهمات موجود در قونسولگری آلمان به دولت ایران

تاریخ: ۴ ژانویه ۱۹۱۹ (۱ ربیع الثانی ۱۳۳۷)

نمبر: —

تلگراف از طرف سفارت آلمان به قونسولگری آن دولت در تبریز

تهران مورخه ۴ ژانویه ۱۹۱۹

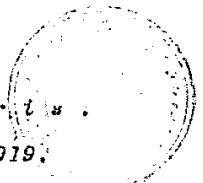
برای احتراز از مشکلات و خیمه دولت علیه ایران تسلیم فوری کلیه اسلحه و مهماتی را
که در قونسولگری موجود است به کارگزاران محلی دولت ایران خواستار است. سفارت او امر
فوریه در این خصوص از دولت آلمان تقاضا نمود، لهذا چون سفارت می ترسد که او امر مزبوره
خیلی دیر برسد مقتضی است در حالا اسلحه و مهمات فوق الذکر را تسلیم نمایید. از طرف
سفارت آلمان (زمر)

Télégramme adressé
au Consulat Allemand

à

F a u r i u s .

Téhéran, le 4 Janvier 1919.

Pour éviter complications fâcheuses le Gouverne-
ment Persan demande remise immédiate de toutes les
armes et munitions se trouvant au Consulat entre les
mains du représentant gouvernemental local. La Léga-
tion a demandé d'urgence ordres dans ce sens au
Gouvernement Allemand. Elle craint cependant que ces
ordres n' arrivent avec grand retard et vous conseille
pourtant d' effectuer la remise des armes et munitions
en question dès-d-présent.

Pour Légation d' Allemagne

S o m m e r .

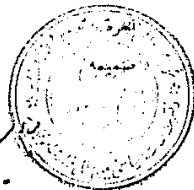
وزارت امور خارجه

اداره دانه

مورخه

کتابت از طرف سفارت آلمان تهرانی مورخه ۴ بهمن ۱۳۰۷

بلافاصله بررشته نم را ازین ۱۹۱۹

در جواب از سفارت آلمان در خصوص ابراهیم بن علی و همکاران
در قتل ملک محمد علی شاه قاجار و همکاران
سفارت آلمان در این خصوص در این خصوص در این خصوص
بهذا چون امری در اداره امور خارجیه
مستعمل در قباله ایست و نهایت قریب اندک در این خصوص

از طرف سفارت آلمان (نمبر)

شماره سند: ۲۵۳

فرستنده: کارگزاری آذربایجان

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تحویل سلاح و مهمات موجود در قونسولگری آلمان به دولت ایران (رمز)

تاریخ: ۸ ربیع الثانی ۱۳۳۷

نمره: ۲۹۵

از تبریز

مقررات رمز نمره ۵۶ را شخصاً به کنیل قونسولگری آلمان ابلاغ نموده، جواباً اعلان و تسلیم اسلحه و مهمات را فقط به رسیدن امر از دولت آلمان منوط نمود. چون به ابلاغ صورت تلگراف کتباً اجازه نداشتیم مکاتبه نکردم. اگر لازم بدانند کتباً هم تلگراف مزبور ابلاغ شود در ثانی امر خواهند فرمود^۱. ۴ ربیع الثانی، نمره ۷. خلیل مشاورالسلطان

حاشیه:

- اداره دول غیر همجوار به عرض رسید. فرمودند کتباً هم ابلاغ شود. ۱۰ ربیع الثانی ۳۷ جواب صادر شد.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق، کارت ۴۲، دوسیه ۲۵.

وزارت امور خارجه

اداره رز دايره

مورچه ۲۷/۲۴۸

نمره ۲۹۵

ضمیمه

از تبریز

مقررات رز ۵۶ را شخصاً به کنیل قونسولگری آلمان ابلاغ نمودم. و نشان دهنده اسلحه و مهمات را فقط به رسیدن امر از دولت آلمان منوط نمود چون به ابلاغ صورت تلگراف کتباً اجازه نداشتیم مکاتبه نکردم. اگر لازم بدانند کتباً هم تلگراف مزبور ابلاغ شود در ثانی امر خواهند فرمود^۱. ۴ ربیع الثانی، نمره ۷. خلیل مشاورالسلطان

اداره امور خارجه

جواب مدرج

موضوع: دستورات لازم برای نماینده ایران در کنفرانس صلح بعد از جنگ

تاریخ: ۶ جمادی‌الاولی ۱۳۳۷

نمره: ۴۲۹۳

ایجابات سرحدی ممالک شمالی ایران به قراری است که ذیلاً از عرض لحاظ مبارک گذشته، آنچه را مقتضی بدانند مستقیماً امر به اقدام، بقیه را هم به نماینده ایران در کنفرانس اروپا تعلیمات لازمه اعطا خواهند فرمود:

۱ - تخطیات سرحدی خراسان مخصوصاً بجنورد است که هنگام سلطه حکومت تزاری در مواقع مختلفه محرمانه و غفلتاً علایم حدود را به ضرر ایران پیش آورده و حکومت موروثی محلی اغلب تجاهل نموده است. سابقه این امر در آرشیو وزارت خارجه یقیناً باقی خواهد بود. بعلاوه، بی‌اعتدالی در آبهای جبال سرحدی خراسان ایران است که آنچه توانسته‌اند به موجب قراردادهای جابرا نه سرحدی برده‌اند و زاید برآن در باقیمانده حقوق رعایای ایرانی تجاوز نموده، مردم این طرف را عنفاً از زراعت مانع شده و قلیل حقایق رعایای ایران را غصب نموده‌اند نتیجه این امر کوچیدن رعایا و خرابی املاک سرحدی ایران شده است. سوابق این فقرات هم در آرشیوهای وزارت خارجه و داخله خواهد بود. فعلاً موقعی است که هم آنها به مستحقین اصلی، هم علایم سرحدی به نقاط اصلی برگردد.

۲ - مسئله آشوراده است که در راپورت‌های معروضه از استرآباد مبسوطاً شرح داده، اینک نیز برای مزید استحضار خاطر مبارک مختصراً موضوع را توضیح می‌دهم و این فقره را نظر به اهمیت مخصوصی که دارد یقین دارم به مثابه روح تمام احتیاجات شمالی تلقی خواهند فرمود:

آشوراده (عاشورآطه)، متنهالیه شبه جزیره سرتک و پلنگان و از حیث وسعت ارضیه زیاده از چند کیلومتر مربع نیست و به واسطه آب دریا که کمتر از نیم زرع عمق دارد، از شبه جزیره معروضه منفصل است به قسمی که از سرتک به آشوراده پیاده و سواره اسب می‌توان عبور کرد. لهذا، آشوراده قیمت مادی چندانی ندارد. ولی چون در دهته خلیج استرآباد و به منزله قراولخانه مستحفظ سواحل خلیج مذکور (بندرگز - قره‌سو - دهته باغو - شاه‌کیله - و غیره) و سواحل شرقی دریای مازندران ایران واقع است فوق العاده مهم و قیمتی و به عقیده فدوی بزرگترین و گرامی‌ترین دروازه شمالی ایران است که اولیای مقید به حیوای [حیات] و بقای استقلال مملکت باید به هر قیمت و فداکاری شده است در حفظ آنجا بکوشند و مادامی که امر تصرف و استحکام آشوراده تسویه نشده است خود را مالک مازندران، استرآباد بلکه خراسان ندانند.

به علاوه، برای تأدیب ترکمانان صحرا مخصوصاً دزدان دریایی آنها و جلوگیری از تهدیدات و تحریکات بقیه‌السیف خلیا پرستان رژیم سابق روس میان تراکمه اشغال قطعی آشوراده که ملک مسلم دولت ایران است با تحصیل یک کشتی مونیتر کوچک دارای توپ و مختصر ساخلوی چنانچه فعلاً روسها دارند از ضروریات مبرمه بلاتردید است. چندماه قبل خود روسهای آشوراده حاضر شده بودند همین کشتی (بارون بخت) را به قیمت خیلی مناسبی بفروشد و خواتین نادان مازندران از این فرصت قشنگ غفلت نمودند.

۳ - مسئله حق کشتیرانی در دریای مازندران است. چنانچه از مطالعه نقشه استنباط خواهند فرمود قریب ربع سواحل دریای مازندران خاک ایران است محروم بودن مملکت ایران از حق کشتیرانی و تجارت در این دریا امر طبیعی نمی‌باشد. چنانچه، من‌القدیم الی کنون تراکمه اتباع ایران با کشتیهای بادی خودشان در این دریا بالعمیل سیر و تجارت می‌نمایند. یک وقتی دولت روس بود فشار خفه کننده داشت که هر ساعت می‌توانست ایران را قبض روح نماید، لهذا ایرانیها را لفظاً از حق کشتیرانی و تجارت در خارج آبهای تریتوریال (آبهای سواحل دریا را تا

تبررس توپ تریتوریال گویند) این دریا منع کرده بود اولیای وقت هم نفهمیده آب شور و بی مصرف را می‌بخشیدند و حال آنکه اگر چشم بینایی می‌بود روح و شریان عمده حیاتشان همین آب شور بوده است. حالا که فشار و جبر بساط تزاری معدوم گردیده و از روسیه (مخصوصاً در سواحل دریای خزر) حکومت‌های متعدد تولد خواهد یافت و کلیه در این دریا بالطبع کشتیرانی خواهند داشت، بقای حال سابق برای ما دیگر ابداً معقول نخواهد بود. لہذا، به انواع وسایل که از جمله خصوصیت با انگلیسها باشد (زیرا یقیناً آنها با این آمال ما موافقت تامه خواهند داشت)، مقتضی است که اعاده حق کشتیرانی و استرداد آشوراده و استحکام آنجا را تا وقت نگذشته است تأمین فرمایند که در این موقع آشوب دنیا مخصوصاً زمان مہامنداری حضرت اشرف عالی این دو مہم حیوانی [حیاتی] به صلاح و صرف دولت ایران خاتمه پیدا کند؛ زیرا از حقوق کشتیرانی ملت و تجارت ایران سالیانه ملیونها منتفع خواهند گردید. دولت هم بالطبع بهره کامل خواهد برد.

۴ - تهیه وسایل استرداد مغان و طالش که در قسمت شرقی منتهای ساحل یمین رود ارس واقع است و از حیث نژاد و اخلاق تماماً ایرانی به علاوه ملت آنجا هم خواهان اتصال و یک جواری با ایران می‌باشند. به وسیله پروپاگاندا و همراه کردن کلیه سکنه آن قسمت است؛ چون که آن وقت حدود شمالی آذربایجان از آزارات به دریای مازندران یکسره خط طبیعی رود ارس خواهد بود. دیگر آنکه به موجب عهدنامه ترکمان چای نیم دایره عباس آباد را به عنوان سرپیل نظامی ارس روسها محیطی به نصف قطر نیم فرسخ از ایران انتزاع کرده بودند و اخیراً قرار شد این نیم دایره را با فیروزه خراسان که جهت ییلاق عشق آباد لازم داشتند مبادله نمایند. پس از اینکه فیروزه را گرفتند نیم دایره مزبور را تماماً مسترد نداشته باز در این دست ارس جای پا و قلعه نظامی داشتند در این موقع که ممکن است حکومت‌های ارمنی گرجی مسلمان در قفقاز و جوار ایران تشکیل پیدا کند بقای این گونه نقاط استراتژیکی در دست دول جدیدالخلقه برای ایران و تأمین تمامیت آن خطرناک خواهد بود و دولت لازم است از فرصت اوضاع کنونی استفاده

نموده و از انجام آمالی که سهل‌الاجرا شده است غفلت نفرمایند.

۵ - مسئله قطور حدود عثمانی هم گویا هنوز معوق و ناتمام مانده و وقت خاتمه دادنش حالا است. زیرا با احتمال تشکل حکومت ارمنی در آن حدود، بقای قطور به حال سابق برای آذربایجان خالی از مخاطره نخواهد بود^۱.

امضا فدوی عبدالحمید طهرانی

است شور و سحر و جادو و حلالی که از چشم بیاید از جمله روح و زین
 حلالی حیات نشانی همین آب شور بود است حالا در فضا و جو بساط نزار است
 معدوم گردید و از روسیه (مخصوصاً در سواحل دریای خزر) حکومتهای متعدد
 تولید خواهد یافت و طبقه دریل و دریاچه کشتزاره خواهند داشت بقای مال
 سابق برای ما و میرا بد اعتقالاتی که در این احوال و انواع و اشیا که از جمله
 خصوصیت با انظیسها بمنزله (از این ایشیا آنها با این املی ما موافقت نماید خواهند داشت)
 قطعی است که امکان حق کشتزاره و امتداد استوارده در نظام آتیا با وقت
 گذشته است تا این فکر پیدا دریل بر موقعت است و دنیا منتهی زمانه ما خواهد است
 حضرت اشرف عالمی که در راه حیرانه اصلاح و صرف و حوصلت ایران خاتم پیدا کنند
 زیرا از حقوق کشتزاره ملت و آماست ایران سلامت ملیونها منتفع خواهند شد
 صحتهم بطبع این امر کالی خواهد بود

۴- تهیه وسائل پرورداد معائن و طمانش که در وقت پیشهها سالی همین رود اگر
 واقع است و از حیث نژاد و اخلاق تا ما ایران را بملایه ملت آما هم خواهد است
 و تفصیل دیگر جدولی بالبراند میباشند بر سبب بردن و با آنکه در امر کردن
 میکند آنوقت است چونکه آنوقت حدود شمال آذربایجان از آرا است
 بدین باره زندگان یکسرم خط طلسم رود ارس خواهد بود و طبعی که در حین

عهد نامه کربلاست چنانچه در این عهدنامه است که با عنوان سر بلطفی و ارس
 روسیه با طبعی بخصف قطری نم فرسخ از ایران ارتزاع کرده بود و اخیراً
 قرارداد صلح نمیداریم با با نیروزه خراسان که جهت سیلاق مشق ابراهیم
 در شش ماهه نماند پس از آنکه نیروزه را که نماندیم و ارس فرورد
 تا ما مسترد نموده است باز دریل و دست ارس حای با و طبعی نظر می داشته
 دریل مریخ که ممکن است حکومتهای اوسنی که جمع مملات در هوار ارس
 تشکیل پیدا کند بقای آنکه نقطه نقاط استراتژیک در دست حوالی جدیدی
 برابر ایران و آماست تا نسبت آن خط نکند خواهد بود و در حلال است
 از فرصت اوضاع کنونی استفاده نموده و از انبام آما لیکه سهل گماجر
 شده است غفلت نفرینید

۵- مسئله قطره حدود خانه هر کجا هنوز معوق و ناتمام مانده و وقت خاسته
 در روشن حال است زیرا با اهل تشکل حکومت ارضی در آنجا بود
 بقا قطره باقی سابق برابر آند با ایان خالا از نظر هم نخواهد بود
 در صورتی که

شماره سند: ۲۵۵

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری بندرجز

موضوع: دستورالعمل وزارت امور خارجه به کارگزار بندرجز

تاریخ: ۹ جمادی الاولی ۱۳۳۷

نمره: ۶۴۵۴/۷۵۶

دستورالعمل: آقای نیرالوزاره کارگزار بندرجز

موقعیت بندرجز یکی از حیث اینکه اساساً بندرگاه یعنی محل دادوستد تجار و ورود و صدور مال التجاره است و دیگر به واسطه قرب سرحد ترکستان که وضع انقلابات اخیر آنجا جالب توجه اولیای دولت ایران واقع گردیده، حائز اهمیت مخصوص می‌باشد. اینک برای بصیرت و آگاهی شما تعلیمات لازمه را در خط مشی و انجام امور کارگزاری ذیلاً نگاشته و مترصد است که با فراست کامله نکات دقیقه را فرا گرفته، درحوزه اختیارات خود اصل و تسویه امور مرجوعه آنجا و حفظ حقوق و حدود اتباع و دولت علیه ایران مجاهدات لازمه به عمل آورده، موجبات استرضای خاطر اولیای دولت را کاملاً فراهم نماید.

(۱) مقصود از اعزام کارگزار حفظ حقوق اتباع دولت علیه و تسویه امور خارجه است موافق عهد دولتی.

(۲) موافق قراردادهای منعقد فی مابین دولتین روس و ایران مقرر است که طوایف تراکمه مادام که در خاک ایران سکونت دارند به صفت تابعیت این دولت شناخته شده و مثل اتباع ایران با آنها معامله شود و زمانی که در خاک روس مسکن گزینند، به تابعیت آن دولت شناخته شده و مطیع قوانین محلی باشند. کارگزار مکلف است این نکته را در نظر داشته و در امور تراکمه اتباع روس که به خاک استرآباد وارد می‌شوند مداخله ننموده و به حکومت و

مقامات داخلی مراجعه دهد.

(۳) چنانکه مستحضر هستید اتباع خارجه در خاک ایران غیر از یک خانه برای سکونت و دکان و انبار برای تجارت حق خرید و اجاره املاک مزروعی و مستغلات ندارند و چون رعایت این نکته به طور کامل نگردیده است این طور مقرر شده که دعوی ملکی اتباع خارجه با اتباع ایران غیر از آنچه در عهدنامه مصرح است و در فوق ذکر شد به محاکم داخلی رجوع شود. وظیفه کارگزاری این است که از همین قرار رفتار نموده، به علاوه به وسایل ممکنه مراقبت نمایند اتباع خارجه در ایران موفق به خرید املاک مزروعی و مستغلات نشوند و از این قبیل معاملات جداً جلوگیری شود.

(۴) اتباع داخله که از طرف اتباع خارجه دارای وکالت هستند چه در موقع داشتن وکالت و چه بعد از آن به تبعیت داخله شناخته می‌شوند و هیچ وقت کارگزار نباید غیر از کارهایی که در آن اشخاص از طرف اتباع خارجه وکالت دارند دخالت نماید. مراجعات آگنط قونسولگری مقیم بندرجز به کارگزاری باید حتماً به موجب تقاضانامه کتبی باشد.

(۶) بانک استقراضی به موجب قرارداد از قبول اموال غیر منقول به طور رهن و غیره عموماً ممنوع است. لهنذا، هرگاه چنین معامله [ای] از طرف بانک درخواست یا صورت نموده باشد در آن امر بدون استطلاع از مرکز مداخله نخواهد نمود.

(۷) کلیه جنگلهای طبیعی متعلق به دولت و در تحت نظر وزارت فواید عامه می‌باشد. هرگاه معاملاتی از طرف اتباع داخله یا خارجه شده باشد به هیچ وجه رسمیت نخواهد داشت و لغو بودن این گونه معاملات اعلام گردیده است. کارگزار باید مراقب باشد که در آتیه هم نسبت به اموال دولتی اعم از جنگلهای یا خالصجات به هیچ وجه معاملاتی نشود.

(۸) بعضی اشخاص به اراضی خشک شده سواحل دریا که از آب خارج می‌شود دست درازی و به عنوان مالکیت آنها را تصرف و برای پیشرفت این مقصود همان اراضی خشک شده

را به اتباع خارجه اجازه می‌دهند. چون اراضی هم عموماً متعلق به دولت است باید مواظب باشید که احدی در این گونه اراضی هم تصرفات ننماید.

(۹) جزیره عاشوراده همواره ملک طلق دولت بوده و هست. سابقاً روسها در تعقیب تجاوزات خودسرانه خود به عنوان اینکه می‌خواهند در آنجا انبار ذغال بناکنند دخالت و تصرف نموده و به اعتراضاتی که از طرف وزارت امورخارجه شده جواب مسکتی نداده‌اند؛ شما هم باید همواره مالکیت مطلقه دولت را در جزیره مزبور در نظر داشته و وجهام‌الوجوه به تصرفات خارجی در آنجا رسمیت ندهید و هر وقت فرصتی یافتید از خنثی کردن عملیات اجانب در آنجا خودداری نکرده و ضمناً مواظب اعمال و افعال مأمورین روس و غیره که به عاشوراده و آن حدود عبور و مرور می‌نمایند بوده و از مقاصد و نيات آنها حتی‌المقدور وزارت خارجه را مستحضر بدارید.

(۱۰) با مذاکراتی که وزارت خارجه با سفارت روس به عمل آورده، مالیات نواقل و مستغلات قبول شده و باید کلیه اتباع خارجه بپردازند. هرگاه بعضی از اتباع روس با این حکم کلی مخالفت کنند ابتدا به وسیله مذاکره با آگنط قونسولگری آنها را مجبور به پرداخت مالیاتهای مذکور بنمایید و هرگاه مذاکرات نتیجه نداد مأمورین مالیه مجاز خواهند بود که به طور خوشی به وسایل ممکنه مالیات دولت را وصول و ایصال دارند.

(۱۱) معاملات و دادوستدی که فی‌مابین تبعه دولت ایران و خارجه می‌شود باید تمسکات و اسناد آن در دفتر کارگزاری ثبت به مهر شیر و خورشید دولتی معتبر و مهور شوند به سه شرط: اول آنکه مدیون نوکر و مواجب بگير دیوان اعلی نباشد که موافق حکم کلیه دولتی نوکر مابه نمی‌تواند زیاده از بیست و پنج هزار دینار با تبعه خارجه نسیه کاری نماید. دوم، معامله راجع به بیع شرط و بیع و شری و رهن و سایر عقود شرعیه نبوده و از آنچه در ماده (۳) ذکر شد خارج باشد. سوم، طرف مقابل مفلس و ورشکست و بی‌اعتبار نباشد.

(۱۲) یکی از مسائل مهم که فعلاً خیلی طرف توجه اولیای دولت واقع شده تعیین

خسارات مادی و معنوی است که به واسطه تجاوزات قوای دول متحارب به خاک بی‌طرف ایران به دولت علیه و ملت وارد شده است. در این باب کمیسیونی در وزارت خارجه تشکیل و شعب آن هم مرکب از حکومت و کارگزار و رئیس تلگراف و رئیس نظمی (در هر جا رئیس نظمی باشد) و چند نفر از علما و متنفذین محل در ایالات و ولایات دایر گردیده در هر جا تحقیقات در این امر موافق نظامنامه مخصوصه مطبوعه جریان دارد، در این وقت که میسیون از طرف دولت ایران به اروپا رفته ضرورت یک تحقیقات سریعتری را برای دولت ایجاب می‌نماید که حاصل و نتیجه جمع خسارات را بتوان به میسیون اطلاع داد. لازم است پس از ورود به محل مأموریت بلادرنگ مشغول انجام اینکار گردیده و به وسیله حکومت محلیه کلیه خسارات مادی را به طور تخمینی معین و عده مقتولین و مجروحین اتباع ایران را هم صورت بدهید. جزئیات امر را پس از تحقیقات کمیسیون استرآباد به ترتیب مقرر در روی اوراق و جداول چاپی، بعد به فرصت تعیین خواهید نمود.

(۱۳) به موجب تصمیم هیئت وزرای عظام باید از ورود اشخاص مسلح به خاک ایران و ارامنه اتباع روس چه مسلح و چه غیر مسلح ممانعت و جلوگیری شود. البته شما هم مواظب باشید که این قدغن عمومی به موقع اجر گذاشته شده و از اغتشاشات متصور جلوگیری به عمل آید.

(۱۴) صدور غله و ارزاق سوای خشکبار از مملکت ایران به موجب تصمیم هیئت دولت اکیداً ممنوع است. به مأمورین گمرکی هم از همین قرار تعلیمات داده شده. شما هم باید اهتمام و جدیت نمایید که این تصمیم دولت کاملاً به موقع اجرای گذارده شود و احدی برخلاف آن موفق به صدور جنس و سایر ارزاق نشود.

(۱۵) کارگزار باید با جدیت تام امور معوقه را که باعث اشکال گردیده هرچه زودتر ختم نماید.

(۱۶) کارگزار مکلف است همه هفته کارگزاری مرکزی استرآباد را کاملاً از وقایع اتفاقیه آن

حدود مستحضر داشته و ضمناً در مطالب مهمه به کسب تکلیف و دستورالعمل کافی نماید و نیز مطالب فوری فوتی را تلگرافاً (با رعایت شرایط ثلاثة اختصار، اهمیت، فوریت) به وزارت خارجه و کارگزاری استرآباد اطلاع دهد و همچنین در مطالبی که از کارگزاری مازندران اظهار می شود سعی نمایند بخوبی انجام یافته و همیشه روابط بین کارگزاریهای مازندران و بندرجز و استرآباد موجب پیشرفت امور محوله و انجام وظایف خدمت خواهد بود و این نکته را هم خاطر نشان می نماید که همواره مواظب باشید که راپرتهای مرسوله جامع الاطراف و جامع باشد که مجدداً محتاج به توضیح و تبطیل وقت نشود. امضا: معتمد السلطنه.

حاشیه:

- روز یکشنبه ۶ کارگزار می رود. زودتر نوشته و به او تبلیغ شود.

نوع مسوده موضوع مسوده شماره اسم یا نام نویسنده (در صورت لزوم)	وزارت امور خارجه اداره روس شماره ۱۳	تاریخ محرم ۱۲۹۰ تاریخ شمسی ۱۲۹۰ کتابت ۲۵ دوره ۱۱
--	---	---

موضوع: ...
 (۱) ...
 (۲) ...
 (۳) ...

۵) در جهت اول و ثانی و غیره...
 ۶) در جهت اول و ثانی و غیره...
 ۷) در جهت اول و ثانی و غیره...
 ۸) در جهت اول و ثانی و غیره...
 ۹) در جهت اول و ثانی و غیره...
 ۱۰) در جهت اول و ثانی و غیره...
 ۱۱) در جهت اول و ثانی و غیره...

(Handwritten notes and signatures on the right side of the page, including a circular stamp at the top right.)

۱۲) در جهت اول و ثانی و غیره...
 ۱۳) در جهت اول و ثانی و غیره...
 ۱۴) در جهت اول و ثانی و غیره...
 ۱۵) در جهت اول و ثانی و غیره...

(Small handwritten note at the bottom left of page 642.)

www.tabarestan.info
 تبرستان

وزارت امور خارجه
اداره ریزه دانه
مورخه ۲۰/۲۷
شماره ۴۳۹۰

از اردبیل

سراشی راپرت دهم به بلشویکها کرم است در روز پنجشنبه
در سفری در خارج و غیره و سبب آنکه آنها را فرستادند
برق در آن در آنست بر این جهت هم فرستادند
عقده جاری است بر این جهت هم فرستادند
ساعت ۱۰ صبح مورخه ۲۰/۲۷ (خود س)

تغییر

به سرانجام رسید
که در صورت امکان از طرف
به نظر می آید
از این جهت
تغییر

شماره سند: ۲۵۶

فرستنده: کارگزاری اردبیل

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: سوء رفتار بلشویکها با مسلمانان آستارا (سواد رمز)

تاریخ: ۲۰ جمادی الاول ۱۳۳۷

نمره: ۴۳۹

از اردبیل

موافق راپرت واصله بالشوکیهای سرحد آستارا به عنوان تفتیش از مسافری که خارج
[و] داخل می شوند، وجوهات نقدی آنها هر قدر داشته باشند به سرقت می برند. در این مدت به
رعایای دولت علیه ضرر و خسارت زیاد وارد آمده، عقیده چاکر این است به ریاست قشون
انگلیس امر شود از سوء رفتار بالشوکیها ممانعت نمایند. مورخه ۲۷ دلو، نمره ۹۸۱، (فدوی
علی)

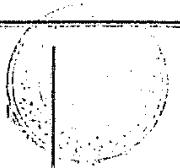
حاشیه:

- اداره انگلیس به مستشار سفارت انگلیس مراتب نوشته شود که در صورت امکان از طرف
سفارت به نظامیان خودشان در قفقازیه برای جلوگیری از این بلشویکیها تعلیمات بدهند.

ج/۲۳/۱۳۷ امضا

نوع مسوده وزارت امور خارجه	نوع مسوده وزارت امور خارجه
موضوع مسوده اداره	موضوع مسوده اداره
نمونه تاریخ ۱۳۳۷ ج ۱	نمونه تاریخ ۱۳۳۷ ج ۱
پلاک نویسی کننده	پلاک نویسی کننده

۹۸۱ در خصوص حرکت اردو سپهجات
عزیز گانه برادر برای اسرار نظم و دیوار حرکت
بازرسی بر سر آینه انفرست (مجدد ۱۳۳۷)

شماره سند: ۲۵۷

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری اردبیل

موضوع: سوء رفتار بلشویکها با مسلمانان آستارا

تاریخ: ۲۵ جمادی الاول ۱۳۳۷

نمره: ۹۹۹

۹۸۱ واصل، به حکومت اردبیل تعلیمات داده شده است. عده [ای] کافی سوار برای
استقرار نظم و جلوگیری از حرکات بالشویکها به سرحد آستارا بفرستند. (اعتلاء الملک^۱)

www.tabarestan.info
تبرستان

شماره سند: ۲۵۸

فرستنده: سفارت روسیه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: قضاوت پیرامون دعاوی اتباع

تاریخ: ۱۴ رجب ۱۳۳۷

نمره: ۲۸

یادداشت

از قراری که از جنرال قونسولگری تبریز به سفارت اطلاع می دهند راجع به گفتگوی
 ملکی فی مابین اردوبادی زاده تبعه روس و سیدابوالقاسم خان نام که اظهار تبعیت عثمانی
 می کرده است، از عدلیه تبریز حکم غیابی بر علیه تبعه روس مزبور صادر و او را به مبلغ
 سی و شش هزار تومان محکوم نموده است. نظر به یادداشتهای سابقه سفارت راجع به عدم قبول
 ارجاع دعاوی اتباع روس به محاکم داخلی و به علاوه، مسئله تابعیت سیدابوالقاسم خان که
 معلوم نیست تبعه ایران یا عثمانی است؛ هرگاه تبعه عثمانی باشد باید مابین جنرال قونسولگری
 روس و شهیندر عثمانی گفتگوی آنها رسیدگی شود و اگر تبعه ایران است باید در کارگزاری انجام
 و فیصله یابد. علیهذا المراتب سفارت از آن وزارت جلیله متمنی است، مقرر فرمایند امر لازم
 تلگرافی صادر گردد که حکم غیابی مزبور را موقوف الاجرا بگذارند و متعرض تبعه روس مزبور
 نشوند. زیاد زحمت افزا نمی شود. امضا.

حاشیه:

اداره روس این کار سابقه مشروحه دارد. پس از مراجعه جواب سفارت را بدهید.

۱- بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق، کارتن ۴۲، دوسه ۴۹.
 ۲- در مورد پاسخ این مراسم، رجوع شود به سند شماره ۲۸۱.

سفارت دولت قوشوکت روسیه

در ایران

مورخه ۱۴ رجب ۱۳۳۷

نمره ۲۸

از قرار که در جنرال قونسولگری تبریز به سفارت اطلاع می دهند راجع به گفتگوی
 ملکی فی مابین اردوبادی زاده تبعه روس و سیدابوالقاسم خان نام که اظهار تبعیت عثمانی
 می کرده است، از عدلیه تبریز حکم غیابی بر علیه تبعه روس مزبور صادر و او را به مبلغ
 سی و شش هزار تومان محکوم نموده است. نظر به یادداشتهای سابقه سفارت راجع به عدم قبول
 ارجاع دعاوی اتباع روس به محاکم داخلی و به علاوه، مسئله تابعیت سیدابوالقاسم خان که
 معلوم نیست تبعه ایران یا عثمانی است؛ هرگاه تبعه عثمانی باشد باید مابین جنرال قونسولگری
 روس و شهیندر عثمانی گفتگوی آنها رسیدگی شود و اگر تبعه ایران است باید در کارگزاری انجام
 و فیصله یابد. علیهذا المراتب سفارت از آن وزارت جلیله متمنی است، مقرر فرمایند امر لازم
 تلگرافی صادر گردد که حکم غیابی مزبور را موقوف الاجرا بگذارند و متعرض تبعه روس مزبور
 نشوند. زیاد زحمت افزا نمی شود. امضا.

[Handwritten signature]

۱۳۳۷
 ۱۴ رجب
 ۱۳۳۷

شماره سند: ۲۵۹

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت روس

موضوع: قضاوت پیرامون دعاوی اتباع

تاریخ: ۲۲ رجب ۱۳۳۷

نمره: ۱۳۴۰

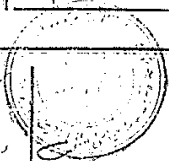
سفارت روس - از طرف اداره

در جواب یادداشت نمره ۲۸ مورخه ۱۴ رجب آن سفارت محترمه راجع به گفتگوی اردویادی و سیدابوالقاسم خان، خاطر اولیای آن سفارت را متذکر می شود که اولاً سیدابوالقاسم خان تبعه مسلمة ایران است. برفرض اینکه مشارالیه تبعه دولت علیه عثمانی نیز باشد، اتباع عثمانی در خاک ایران تابع محاکم داخلی هستند. ثانیاً خاطر محترم را به مفاد تصمیم هیئت محترم وزرای عظام مندرجه در نمره ۹ روزنامه رعد مورخه یکشنبه پنجم رجب ۱۳۳۷ معطوف می دارد!

حاشیه:

- حسب الامر حضرت آقای کفیل وزارت امور خارجه این یادداشت به امضای رئیس اداره برای سفارت روس فرستاده شد. امضا.

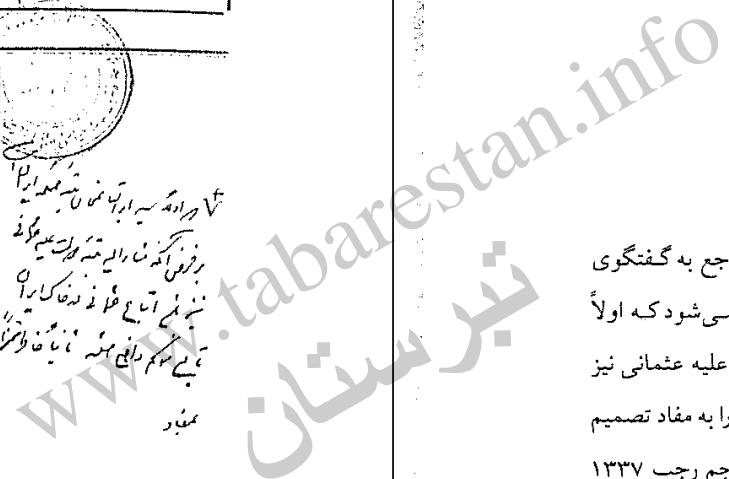
نوع مسوده: <i>دوره</i>	موضوع مسوده: <i>دوره</i>	نمره عمومی: <i>۸۹۰</i>	نمره خصوصی: <i>۸۹۰</i>
اداره: <i>وزارت امور خارجه</i>	تاریخ: <i>۲۲ رجب ۱۳۳۷</i>	کارت: <i>۴۲</i>	دوسیه: <i>۴۲</i>

سفارت روس از طرف وزارت امور خارجه
 در جواب یادداشت نمره ۲۸ مورخه ۱۴ رجب آن سفارت محترمه
 راجع به گفتگوی اردویادی و سیدابوالقاسم خان، خاطر اولیای آن سفارت را
 متذکر می شود که اولاً سیدابوالقاسم خان تبعه مسلمة ایران است. برفرض اینکه
 مشارالیه تبعه دولت علیه عثمانی نیز باشد، اتباع عثمانی در خاک ایران
 تابع محاکم داخلی هستند. ثانیاً خاطر محترم را به مفاد تصمیم هیئت
 محترم وزرای عظام مندرجه در نمره ۹ روزنامه رعد مورخه یکشنبه پنجم
 رجب ۱۳۳۷ معطوف می دارد!

مستجاب
 امضا: *...*

تاریخ: *...*

وزارت امور خارجه

کارگزاری اردبیل

موضوع: ۶ جولای ۱۳۳۷

شماره: ۱۵۷

مقام متبوع وزارت معتمد

چند نفر مفسده جو در سپاه ارتش خود را با شلیک نامیده بودند
انگشت سردار را متزلزل سازند و در نتیجه حضور در صحنه را متنبه
سازند و در آن وقت که در طرف راست ایستاده بودند
سازنده بطرف انزلی راه را گشاید و این قتل و کتلت بود
عده قتل نیز بودند حول مأمورین امر و سر کتلت
از آنها متنبه تاکنون از هر طرف نمونه از روز قتل کشف

۱۳۳۷
۵
۱۳۳۷

شماره سند: ۲۶۰

فرستنده: کارگزاری اردبیل

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: سوء رفتار بلشویکها با مسلمانان آستارا

تاریخ: ۶ جولای (۲۷ شعبان) ۱۳۳۷

نمره: ۱۵۷

مقام متبوع وزارت جلیله امور خارجه

چند نفر مفسده جو در آستارای روس خود را بالشویک نامیده، هر روز به شکلی امنیت
سرحدی را متزلزل می سازند. از جمله چند روز قبل که تلگرافاً نیز به عرض رسانید کشتی که از
بادکوبه به طرف آستارای ایران می آید مورد حمله و شلیک (تیرایوز) آنان واقع شده بود. چون
کشتی مزبور غیر مسلح تاب مقاومت نیاورده، به طرف انزلی رهسپار گردید. این قبیل حرکات
هر روز از این عده قلیله ناشی می شود. چون مأمورین سرحدی تعلیمات برای جلوگیری از آنها
ندارند، تاکنون اقدامی ننموده اند و از فدوی کسب تکلیف می نمایند. اطلاعاً جسارت نمود.
هر طور امر فرمایند رفتار شود. امضا سجع مهر: کارگزاری مهام خارجه اردبیل ۱۳۳۶

حاشیه:

- اداره روس چطور سرحدداران تعلیمات ندارند. شرح لازم نوشته شده است. باز به وزارت
داخله بنویسید. دستور العمل بدهند.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق، کارت ۴۲، دوسیه ۲۹.
۲. برای اطلاع بیشتر در مورد این موضوع به سند شماره ۲۸۷ نیز مراجعه شود.

شماره سند: ۲۶۱

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: وزارت داخله

موضوع: سوء رفتار بلشویکها با مسلمانان آستارا

تاریخ: ۱۲ شعبان ۱۳۳۷

نمره: ۳۱۵۸/۱۵۳۸

به وزارت جلیله داخله

از کارگزاری اردبیل تلگراف می کنند که: (به موجب اخبار واصله بالشویکها با مسلمانان آستارای روس مشغول زد و خورد گشته، اهالی قریه رودکنار که مجاور سرحد ایران است تقاضا می نمایند که محض حفاظت ایرانیان نماینده اعزام گردد. تعلیمات لازمه به مأمورین سرحدی داده شد که کمال مراقبت را در حفظ انتظام و سد نفوذ بالشویک بنمایند.) محض اشعار خاطر اولیای آن وزارت جلیله زحمت افزا گردید تا مطلع بوده و در صورت لزوم تعلیمات لازمه به حکومت اردبیل در جلوگیری از اغتشاشات آن حدود و نفوذ اجانب صادر و موجبات آسایش خاطر مسلمانان و ایرانیان ساکنین قرای سرحدی را فراهم آورند. درخاتمه، زحمت می دهد که به کارگزار اردبیل نیز تعلیمات داده شد که اگر مناسب و مقتضی باشد برای حفاظت ایرانیهای قرای سرحدی روسیه مأمور مخصوص اعزام دارند! امضا.

حاشیه:

۱۰ - شوال ۳۷

نوع مسوده: <u>تعمیر</u>	موضوع مسوده: <u>موضوع</u>	نمره عمومی: <u>۳۱۵۸</u>	نمره خصوصی: <u>۱۵۳۸</u>
تاریخ: <u>۱۳۳۷</u>	تاریخ: <u>۱۳۳۷</u>	کارتن: <u>۴۲</u>	دوسیه: <u>۲۹</u>

وزارت جلیله
 در کارگزاری اردبیل تلگراف می کنند که: (به موجب اخبار واصله بالشویکها با مسلمانان آستارای روس مشغول زد و خورد گشته، اهالی قریه رودکنار که مجاور سرحد ایران است تقاضا می نمایند که محض حفاظت ایرانیان نماینده اعزام گردد. تعلیمات لازمه به مأمورین سرحدی داده شد که کمال مراقبت را در حفظ انتظام و سد نفوذ بالشویک بنمایند.) محض اشعار خاطر اولیای آن وزارت جلیله زحمت افزا گردید تا مطلع بوده و در صورت لزوم تعلیمات لازمه به حکومت اردبیل در جلوگیری از اغتشاشات آن حدود و نفوذ اجانب صادر و موجبات آسایش خاطر مسلمانان و ایرانیان ساکنین قرای سرحدی را فراهم آورند. درخاتمه، زحمت می دهد که به کارگزار اردبیل نیز تعلیمات داده شد که اگر مناسب و مقتضی باشد برای حفاظت ایرانیهای قرای سرحدی روسیه مأمور مخصوص اعزام دارند! امضا.

شماره سند: ۲۶۲

فرستنده: کارگزاری اردبیل

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: گزارش کارگزاری اردبیل در خصوص سوء رفتار بلشویکها با مسلمانان آستارا (سواد)

تاریخ: ۲۳ شعبان ۱۳۳۷

نمره: ۷۴۳

از اردبیل

برای سد نفوذ بلشویزم و تأمین جان و مال اتباع دولت علیه در لنکران و آستارا، لازم بود
مأمور مخصوص بدان طرف سرحد روانه دارد. چند روز قبل مأمور مذکور به لباس مبدل عازم،
پس از تحصیل اطلاعات مراجعت، اظهار می کند ایرانیان لنکران آستارا و دهات اطراف از
تعدیات بلشویکها سخت در زحمت، عموماً از اولیای دولت علیه درخواست تأمین می کنند.
چون آسایش آنها فوراً لازم است، به حکومت آستارا تعلیم داد که شخصاً بدان طرف رفته از
اوضاع تحقیقات نموده راپورت جامع بدهد، تا هر قسم مقتضی است رفتار شود. نمره ۵ اقتدار
الملک

حاشیه:

- اداره روس تلگراف نماید خیلی احتیاط نماید که اسباب زحمت فراهم نشود.

وزارت امور خارجه

اداره دائره

مورخه ۲۳ شعبان ۱۳۳۷

نمره ۷۴۳

ضمیمه

از اردبیل

برای سد نفوذ بلشویزم و تأمین جان و مال اتباع دولت علیه در لنکران و آستارا، لازم بود
مأمور مخصوص بدان طرف سرحد روانه دارد. چند روز قبل مأمور مذکور به لباس
مبدل عازم، اظهار می کند ایرانیان لنکران آستارا و دهات اطراف از
تعدیات بلشویکها سخت در زحمت، عموماً از اولیای دولت علیه درخواست تأمین می کنند.
چون آسایش آنها فوراً لازم است، به حکومت آستارا تعلیم داد که شخصاً بدان طرف رفته از
اوضاع تحقیقات نموده راپورت جامع بدهد، تا هر قسم مقتضی است رفتار شود. نمره ۵ اقتدار
الملک

تاریخ: ۲۳ شعبان ۱۳۳۷
شماره: ۷۴۳
موضوع: گزارش کارگزاری اردبیل در خصوص سوء رفتار بلشویکها با مسلمانان آستارا (سواد)

وزارت امور خارجه

تبت ادا داشت سفارت روس

نمبره کتاب ثبت	۹۸ ۳ ۳
کارتن	۲۱۳۵ دویب
نمبره های قبل	
مشیه	

تاریخ خروج ۵ م شعبان ۱۳۳۷

در این تاریخ، کمال تأسف و تخریب مفاد راپرت تلگرافی واصله از سرخس را دایر به ورود عده جدید قشون روس به خاک ایران مندرج نموده (یک افسر و چهار نفر سوار ترکمان و تربت داخل خاک ایران شده به طرف پل خواتون رفته اند) با وجود اعتراضات پی در پی و متعدد وزارت خارجه دولت علیه ایران درباب توقف و اقامت قشون دولت بهیه روسیه در ایران ورود این عده جدید را خیلی غریب شمرده، با جد تمام پروتست می نماید. بدیهی است جناب مجدت همراه شارژدافر دولت بهیه روسیه نیز هیجان و اضطراب ایرانیان را که از این راه حاصل می شود با نظر دقت ملاحظه و عدم لزوم ورود قشون مزبور را تصدیق نموده، هرچه زودتر قرار قطعی درباب رجعت این عده و کلیه سایر قشون آن دولت بهیه که در خاک ایران متوقفند داده، وزارت خارجه را از نتیجه آن مستحضر خواهند فرمود. امضا (اسدالله) سجع مهر: دفتر مخصوص

شماره سند: ۲۶۳

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت روس

موضوع: ورود قشون روس به خاک ایران

تاریخ: ۲۵ شعبان ۱۳۳۷

نمبره: ۹۸۳۳

یادداشت به سفارت روس

در این موقع با کمال تأسف و تخریب مفاد راپرت تلگرافی واصله از سرخس را دایر به ورود عده جدید قشون روس به خاک ایران مندرج نموده (یک افسر و چهار نفر سوار ترکمان و بیست و پنج نفر قزاق و پانزده شتر بار بدون اجازه از کارگزار و حکومت سرخس به عزم کاریز و تربت داخل خاک ایران شده به طرف پل خواتون رفته اند) با وجود اعتراضات پی در پی و متعدد وزارت خارجه دولت علیه ایران درباب توقف و اقامت قشون دولت بهیه روسیه در ایران ورود این عده جدید را خیلی غریب شمرده، با جد تمام پروتست می نماید. بدیهی است جناب مجدت همراه شارژدافر دولت بهیه روسیه نیز هیجان و اضطراب ایرانیان را که از این راه حاصل می شود با نظر دقت ملاحظه و عدم لزوم ورود قشون مزبور را تصدیق نموده، هرچه زودتر قرار قطعی درباب رجعت این عده و کلیه سایر قشون آن دولت بهیه که در خاک ایران متوقفند داده، وزارت خارجه را از نتیجه آن مستحضر خواهند فرمود. امضا (اسدالله) سجع مهر: دفتر مخصوص

نوع سند: <u>محرر</u>	وزارت امور خارجه	تاریخ: <u>۱۳۳۷</u>
موضوع سند: <u>.....</u>
شماره سند: <u>.....</u>

.....
 وزارت امور خارجه
 تهران
 تاریخ: ۱۳۳۷
 شماره سند:

شماره سند: ۲۶۴

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری اردبیل

موضوع: سوء رفتار بلشویکها با مسلمانان آستارا

تاریخ: غره رمضان ۱۳۳۷

نمره: ۱۶۵۸

اردبیل - کارگزاری

رمز نمره ۵ واصل خیلی با احتیاط رفتار نمایند که تولید زحمتی نشود و هر راپورتی که

رسید. فوری اطلاع دهید. معتصم السلطنه^۱

حاشیه:

- رمز شود اعتلاء الملک

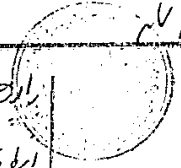
نوع مسوده: کارزار اردبیل	نمره عمومی: ۱۸۵۸
موضوع مسوده: ...	نمره خصوصی: ۱۸۵۳
صدیقه: ...	کارتن: ۴۲
پاک نویسی کننده: ...	دوسیه: ۲۹

وزارت امور خارجه
اداره رده
تاریخ: ۱۱ شهریور ۱۳۳۷

۲۹ شهریور

۱۵ شهریور

برای اطلاع و اقدام در خصوص ...
امور وزارت امور خارجه ...
فایده ...
در این ...

شماره سند: ۲۶۵

فروستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری اردبیل

موضوع: سوء رفتار بلشویکها با مسلمانان آستارا

تاریخ: ۲۱ رمضان ۱۳۳۷

نمره: ۳۸۵۸/۱۸۵۳

راپورت نمره ۱۵۷ واصل، اگرچه سابقاً دستورات لازم راجع به وقایع حدودی از طرف وزارت جلیله داخله به ایالت آذربایجان صادر شده است؛ ولی مجدداً نیز آن وزارتخانه را متذکر نمود که اوامر لازم در جلوگیری از اشخاص مفسده جو و هرج و مرج طلب صادر نماید که آسایش و امنیت حدود محفوظ ماند. البته آن کارگزاری نیز لازم [لازمه] جدیت را در این موضوع خواهد نمود که وقعه غیر منتظره رخ ندهد. امضا: معتمد السلطنه.

حاشیه:

۱۵ شعبان ۳۷

www.tabarestan.info
تبرستان

شماره سند: ۲۶۶

فرستنده: سفارت ایران در پاریس

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: قبول صلح از طرف آلمان (سواد)

تاریخ: ۲ شوال ۱۳۳۷

نمره: ۸۴۵

از پاریس

چون صلح را آلمان قبول و شنبه امضا می شود مقتضی است از طرف اعلیحضرت اقدس
 همایونی و حضرت اشرف رئیس الوزرا تلگرافات تبریک گرم به سلاطین و رؤسای جمهور و
 رؤسای دول معظمه مخابره شود. ۲۵ ژوئن = چهارشنبه ۲۶ رمضان، نمره ۴۴، مشاور
 الممالک^۱.

حاشیه:

- تلگرافات لازم مخابره شد.

- ضبط شود.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷. ه. ق، کارتن ۶۶، دوسیه ۲.

وزارت امور خارجه

اداره ^د داشته

مورخه ۱۱۴۳۷

نمره ۸۴۵

ضمیمه

از پاریس

بجمله صلح را آلمان قبول و شنبه امضا می شود مقتضی است از طرف اعلیحضرت اقدس
 همایونی و حضرت اشرف رئیس الوزرا تلگرافات تبریک گرم به سلاطین و رؤسای
 جمهور و رؤسای دول معظمه مخابره شود. ۲۵ ژوئن = چهارشنبه ۲۶ رمضان، نمره ۴۴، مشاور
 الممالک^۱.

کتابخانه اسناد وزارت امور خارجه

شماره سند: ۲۶۷

فرستنده: کارگزاری استرآباد

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ورود بلشویکها به بندر جز (سواد گزارش)

تاریخ: ۶ ذی قعدة ۱۳۳۷

نمره: ۹۳۹

از استرآباد

معاون کل قزاقخانه که خبر ورود او را دادم در مراجعت به بندر جز موقعی رسیده که عده زیادی از بلشویکها خیال پیاده شدن به بندر جز را دارند و به قزاقها امر کرده است که جداً از ورود آنها ممانعت کنند. از فدوی و حکومت تلگرافاً اجازه برای ممانعت خواست و تقاضای تعیین تکلیف نموده، فدوی اقدام او را تمجید و اطلاع دادم که جداً ممانعت نمایند. سیم ذی قعدة، نمره ۴۱، محمد رضا.

حاشیه:

- ضبط شود.

- اداره روس

وزارت امور خارجه

اداره داشته

مورخه ۶ مرداد ۱۳۳۷

نمره ۹۳۹

ضمیمه

از استرآباد

معاون کل قزاقخانه خبر ورود او را دادم در مراجعت به بندر جز رسیده
عده زیادی از بلشویکها خیال پیاده شدن به بندر جز را دارند و قزاقها
کمی است و بعد از ورود آنها ممانعت کنند از فدوی و حکومت تلگرافاً اجازه
برای ممانعت خواست و تقاضای تعیین تکلیف نموده، فدوی اقدام او را تمجید
و اطلاع دادم که جداً ممانعت نمایند. سیم ذی قعدة، نمره ۴۱، محمد رضا

فدوی

۱۳۳۷

شماره سند: ۲۶۸

فرستنده: کارگزاری استرآباد

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: ورود انگلیسها به استرآباد و ضعف موقعیت بلشویکها و درگیری با تراکمه

تاریخ: ۱۶ ذیقعه ۱۳۳۷

نمره: ۹۶۶

رمز از استرآباد

کار بلشویکها به واسطه آمدن کشتی جنگی انگلیس و طیاره که در راپورت‌های سابق به تفصیل عرض شد قریب به اتمام است. ورود طیاره در بین تراکمه فوق‌العاده حسن اثر بخشیده و اگر به واسطه ترس هم نبود قطعاً تراکمه باقوه معدودی که اخیراً از مازندران آمده در بندرچز و قره‌سو و گمش تپه و خواجه نفس توقف کرده، طرفیت می‌کردند. زیرا به طوری که سابقاً هم عرض شد تراکمه بی‌اندازه مستعد از برای اغتشاش هستند. عقیده حکومت و فدوی این است که برای پیشرفت سیاست دولت و گرفتن مالیات چندین ساله از تراکمه که حکومت همواره هم خود را مصروف به آن داشته خیلی مفید است که به هر طور ممکن باشد اسباب فراهم فرمایند. یکی از طیاره‌ها در هوای صحرا تا گنبد قابوس و شهر استرآباد گردش بکند و چون این مسئله بی‌اندازه اسباب تقویت قوه دوستی و انجام مقاصد دولت در این صفحه برای امنیت خواهد شد اگر صلاح بدانند به فوریت اقدام فرمایند که قبل از مراجعت صاحب منصبان انگلیس این مسئله صورت پذیرد و برای اتمام کار عثمان آخوند و مسئله گنبد هم نتایج کافی خواهد داشت. نمره ۱۳/۳۴ ذیقعه، محمدرضا^۱.

حاشیه:

- ملاحظه شد. جواب بدهید. کار تمام شد.

- اداره روس

۱. بایگانی اسناد وزارت امورخارجه، سال ۱۳۳۷ هـ. ق، کارتن ۳۷، دوسیه ۱۱.

شماره سند: ۲۶۹
 فرستنده: وزارت امور خارجه
 گیرنده: وزارت داخله
 موضوع: فعالیت بالشویکها در سرخس روس
 تاریخ: ۱۷ ذی قعدة ۱۳۳۷
 نمره: ۴۳۳۶/۲۳۹۴

وزارت جلیله داخله

تلگراف رمزی از کارگزاری سرخس رسیده که سواد آن لغاً ارسال گردید. متمنی است دستور لازم به ایالت جلیله خراسان داده شود که از وقایع غیر منتظره جلوگیری فرمایند و از نتیجه اقدامات این وزارتخانه را نیز مستحضر فرمایند! امضا: معتمد السلطنه.

حاشیه:

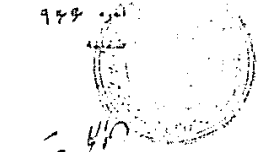
۱۵- ذی قعدة ۳۷

وزارت امور خارجه
 اداره بزرگ دانه
 دوحه مورخه ۳۷
 نمره ۹۶۹
 شماره
 وزارت امور خارجه
 اداره بزرگ دانه
 دوحه مورخه ۳۷
 نمره ۹۶۹
 شماره

وزارت امور خارجه
 اداره بزرگ دانه
 دوحه مورخه ۳۷
 نمره ۹۶۹
 شماره

لاریجانی به این شرح میسر و ایالت در دست است
 عنبر هیچ وقت تمام است دروغی در این ترکه وقت
 حق از کسب و کار و پول تهرا بود که تا که بخواهد در
 ندانند آن در بند و در بر کمر ته و خواجگه رفت که
 طاقت میزند از راه بلوریه است که عنبر هیچ تا که به اندازه
 از بار و شمشیر است که کوهت و در دست است که بار و شمشیر
 است و کشت ایالت چندین سال از آن که کوهت بخورد
 خود را مصرف این است یعنی میند است که بهر کوهت چه بهر کوهت
 زینت که از طریق را در هر کوهت که تار و شمشیر کوهت
 و چون به اندازه است که کوهت و در دست است که بهر کوهت

وزارت امور خارجه
 اداره بزرگ دانه
 دوحه مورخه ۳۷
 نمره ۹۶۹
 شماره

شماره سند: ۲۷۰
 فرستنده: وزارت امورخارجه
 گیرنده: سفارت ایران در پاریس و لندن
 موضوع: عضویت ایران در مجمع ملل
 تاریخ: ۱۹ ذی قعدة ۱۳۳۷
 نمره: ۲۸۹

به طوری که اطلاع دارید در ظرف دو ماه بعد از تصویب عهدنامه صلح دول باید
 عضویت خود را در مجمع ملل اعلام نمایند. لازم است کمال مراقبت را بفرمایید که در موقع
 مقتضی عضویت دولت علیه اعلام شود. نمره ۲۸۹.

نوع مسوده	وزارت امور خارجه	نمره عمومی: ۳۳۳
موضوع مسوده	اداره	نمره خصوصی: ۲۳۹
ضمیمه		کارتن
پاک نویسی کننده	تاریخ: ۱۳۳۷	دوسیه

در امر صلح
 هیئت منزه از لایحه از طرف دولت ایران
 در کنگره صلح
 در تاریخ ۱۹ ذی قعدة ۱۳۳۷
 امضاء: [Signature]

www.tabarestan.info
 تبرستان

وزارت امور خارجه

اداره امور معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
 شماره ۱۹۹ مورخه ۱۹ شهریور ۱۲۹۸
 شماره ۲۸۹
 وزارت امور خارجه
 به اطلاع می‌رساند که اینک در روز ۲۹ شهریور ۱۲۹۸
 در محل مهر دو نفر دیگر عارض دودر - تاج تبیس - سواد مطابق اصل است. ۷

شماره سند: ۲۷۱

فرستنده: جمعی از تراکمه اتباع روس

گیرنده: کارگزاری بجنورد

موضوع: درخواست تابعیت تراکمه اتباع روس از دولت ایران

تاریخ: ۲۹ ذیقعدہ [۱۳۳۷] مطابق ۳ سنبله ۱۲۹۸

نمره: —

سواد عریضه جمعی از تراکمه اتباع روس به کارگزاری بجنورد

۲۹ شهر ذی قعدہ مطابق ۳ سنبله، بجنورد حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب

اشرف آقای کارگزار جلیله بجنورد و مقامات دامت شوکتہ،

این چاکران نامبرده گان [نامبردهگان] ذیل از تعدیات فوق‌الطاقه که به واسطه هرج و مرج

بودن روسیه وارد و خارج (آراز وردی - جان محمد - امان وردی - باشمه - چهار یار - زارجان -

تپکی - آراز محمد - عطا - امان گلیدی - عطا گلیدی - امان محبت - بخشی - خوجو - قاریاعدی -

نظر جهانگیر - ارس ملا - وردی مراد - قریوز) از قوه خود دیده، و در واقع تحمل ناپذیر بود؛ ترک

آخال نموده، به دولت علیه ایران پناهنده شده‌ایم که مادام‌العمر خود و اولادمان به تابعیت ایران

آسوده و مرفه به سر بریم و تعهد می‌نماییم که در هر مورد آنچه قانون داخله مملکتی دولت ایران

بوده باشد قبول نموده و با چاکران هم مثل رعایای داخله رفتار فرمایید و در کلیه موارد مطیع

قوانین مملکت ایران خواهیم بود. مستدعی آنکه چاکران را به تبعیت دولت علیه ایران پذیرفته و

محللی برای سکونت‌مان معین فرمایید و چاکران را متشکر و دعاگوی ذات اقدس شهریاری

ارواحنافداه سازید. محل مهر دو نفر دیگر عارض دودر - تاج تبیس - سواد مطابق اصل است. ۷

برج سنبله ۱۲۹۸، امضا!

شماره سند: ۲۷۳
 فرستنده: وزارت امور خارجه
 گیرنده: کارگزاری بجنورد
 موضوع: درخواست تابعیت تراکمه اتباع روس از دولت ایران
 تاریخ: ۲۷ ذیحجه ۱۳۳۷
 نمره: ۹۴۳۳/۲۸۶۴

کارگزار بجنورد

رأبرت نمره ۱۰۱ مورخه ۷ برج سنبله با ملفوف آن دایر بر تقاضای جمعی از تراکمه
 تابعیت دولت علیه را واصل و از مفاد آن مستحضر گردید. تقاضای آنها را ممکن است قبول
 نمود. ولی مشروط به اینکه در موقع ورود به خاک ایران اگر اسلحه داشته باشند کلیه آنها را
 تسلیم دولت نموده و بدون اسلحه به خاک ایران وارد شوند. امضا: معتمد السلطنه.

حاشیه:

- ۲۵ ذیحجه ۳۷

- ۲۸ ذیحجه مکاتبه مسترد شد.

تسليم دولت عليه بجنورد
 ۱۰۱
 مورخه ۷ برج سنبله ۱۳۳۷
 درخواست تابعیت
 تراکمه
 اتباع روس
 از دولت ایران
 موضوع
 درخواست
 تابعیت
 تراکمه
 اتباع روس
 از دولت ایران
 مورخه
 ۷ برج
 سنبله
 ۱۳۳۷
 نمره
 ۹۴۳۳/۲۸۶۴

از آنکه نمودار این امر در
 وزارت امور خارجه
 در تاریخ ۱۳۳۷
 مورخه ۷ برج سنبله
 ۱۳۳۷
 مورخه ۷ برج سنبله
 ۱۳۳۷

شماره سند: ۲۷۴
 فرستنده: وزارت امور خارجه
 گیرنده: سفارت روس
 موضوع: شیلات
 تاریخ: ۱۵ ربیع الاول ۱۳۳۷
 نمره: ۹۸۹/۳۷۵

نوع مسوده	وزارت امور خارجه	نمره عمومی	۹۸۹/۳۷۵
موضوع مسوده	اداره	نمره خصوصی	ع ۲۸
ضمیمه	رئیس	کارتن	۱
تاریخ نویسی کننده	تاریخ	دو سیم	۱
۱۳۳۷	۱۳۳۷		

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
 در این مورد به استحضار می‌رساند که در تاریخ ۲۲ صفر ۱۳۳۱ و
 یادداشت نمره ۱۴۲ راجع به دعوی کمیانی لیانازف با ورثه مرحوم سردار همایون دایر بر حق
 صید ماهی در رودخانه چکروز زحمت افزای می‌شود که چون به واسطه نرسیدن وجه مال الاجاره
 با وجود استمهالی‌هایی شده بود کلیه اجازه لیانازف در باب صید ماهی در سواحل بحر خزر فسخ و
 ملغاً گردیده و عدم اعتبار آنرا در ضمن یادداشت‌های متوالیه و یادداشت اخیر مورخه ۸ ربیع الاول
 نمره ۳۲۶/۹۱۴ وزارت امور خارجه به سفارت سنیه اعلام و اخطار گردیده است. لهذا مجدداً
 محتاج به تصدیق نمی‌داند و نیز گذشته از فسخ و الغای اجازه مزبور انهار کوچک داخلی از قبیل
 نهر چکروز که در املاک ورثه مرحوم سردار همایون واقع خارج از اجاره مزبور بوده و ورثه به
 موجب فرمان در نهر مزبور حق دارند صید ماهی بنمایند و مخصوصاً در موقعی که خود دوستدار
 در گیلان بودم پس از تباطی مکاتبات و مذاکرات با جناب جلال‌التماب مسیو گریکورستیف معلوم
 و محقق گردید که اقدام در صید ماهی اخیراً به طور موقت از طرف لیانازفها در نهر چکروز به
 واسطه فشار فوق‌العاده و سختی مسیو افتنکو قونسول سابق دولت بهیه با مجدداً سلطنته (بدون
 رضایت سایر وزرا) بوده است و بالاخره متقاعد شدند که اظهارات لیانازف راجع به موضوع
 مذکور در فوق بی‌مورد است. امضا: معتمد السلطنته.

۱۸
 ۱۳۳۷

در جواب یادداشت محترمه سفارت سنیه مورخه ۲۲ صفر هذه السنه به نمره ۱۳۱ و
 یادداشت نمره ۱۴۲ راجع به دعوی کمیانی لیانازف با ورثه مرحوم سردار همایون دایر بر حق
 صید ماهی در رودخانه چکروز زحمت افزای می‌شود که چون به واسطه نرسیدن وجه مال الاجاره
 با وجود استمهالی‌هایی شده بود کلیه اجازه لیانازف در باب صید ماهی در سواحل بحر خزر فسخ و
 ملغاً گردیده و عدم اعتبار آنرا در ضمن یادداشت‌های متوالیه و یادداشت اخیر مورخه ۸ ربیع الاول
 نمره ۳۲۶/۹۱۴ وزارت امور خارجه به سفارت سنیه اعلام و اخطار گردیده است. لهذا مجدداً
 محتاج به تصدیق نمی‌داند و نیز گذشته از فسخ و الغای اجازه مزبور انهار کوچک داخلی از قبیل
 نهر چکروز که در املاک ورثه مرحوم سردار همایون واقع خارج از اجاره مزبور بوده و ورثه به
 موجب فرمان در نهر مزبور حق دارند صید ماهی بنمایند و مخصوصاً در موقعی که خود دوستدار
 در گیلان بودم پس از تباطی مکاتبات و مذاکرات با جناب جلال‌التماب مسیو گریکورستیف معلوم
 و محقق گردید که اقدام در صید ماهی اخیراً به طور موقت از طرف لیانازفها در نهر چکروز به
 واسطه فشار فوق‌العاده و سختی مسیو افتنکو قونسول سابق دولت بهیه با مجدداً سلطنته (بدون
 رضایت سایر وزرا) بوده است و بالاخره متقاعد شدند که اظهارات لیانازف راجع به موضوع
 مذکور در فوق بی‌مورد است. امضا: معتمد السلطنته.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق. کارتن ۶۴، دوسیه ۲.

نمبره عمومی ۹۱۹
نمبره خصوصی ۳۷۵
کارتن ۶۴
دوسیه ۲

وزارت امور خارجه
اداره
تاریخ ۱۵ آبان ۱۳۳۷

دفعه مسوده در تقوی کسری در تاریخ
موضوع مسوده
پاک بویس کند. ۱۳۳۷

بسم الله الرحمن الرحیم
این سند در تاریخ ۱۵ آبان ۱۳۳۷ در وزارت امور خارجه تهران صادر گردید و در تاریخ ۲۸ سرطان ۱۲۹۸ در طهران ۱۲۹۸ مطابق ۸ شوال ۱۳۳۷ در تهران ۱۳۳۷ در ایران این ورقه را به مهر دولتی مهور و در دفتر اسناد ژنرال قنصلگری روس در تهران در تحت نمرة ۸۰ ثبت کرد. تصدیق می نماید که این قرارداد که در تاریخ ۲۸ سرطان لوی نیل ۱۲۹۸ (۷ ژوئیه ۱۹۱۹) فی مابین گریگور پطروویچ و انتسوف تاجر درجه اول تبعه روس و دولت ایران دایر به اجاره شیلات بحرخرز برای یک مدت که از اول ژوئن ۱۹۱۹ شروع شده تا اول ژوئن ۱۹۳۹ امتداد خواهد داشت منعقد شده، به سفارت روس ارائه داده شد. قرارداد مذکور به مهر وزارت فلاح و تجارت و فواید عامه دولت شاهنشاهی رسیده و آقای ناظم العلوم کفیل وزارت فلاح و تجارت و فواید عامه به نام دولت شاهنشاهی ایران آنرا شخصاً امضا نموده است و مهر و امضای وزارت مزبور را وزارت امور خارجه به وسیله مهر شیر و خورشید و امضای آقای اعتلاء الملک کفیل وزارت امور خارجه تصدیق نموده است. همچنین، سفارت روس تصدیق می نماید که این قرارداد را گریگور پطروویچ و انتسوف تبعه روس تاجر درجه اول شخصاً امضا نموده و هویت مشارالیه بر این سفارت معلوم و قانوناً می تواند هرگونه معاملات بنماید.^۱

شماره سند: ۲۷۵

فرستنده: سفارت روس

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ترجمه نامه سفارت روس در خصوص اجاره شیلات بحرخرز از سوی وانیتسوف

تاریخ: [احتمالاً ۲۸ سرطان ۱۲۹۸ مطابق ۸ شوال ۱۳۳۷]

نمبره: —

سفارت روس در ایران این ورقه را به مهر دولتی مهور و در دفتر اسناد ژنرال قنصلگری روس در تهران در تحت نمرة ۸۰ ثبت کرد. تصدیق می نماید که این قرارداد که در تاریخ ۲۸ سرطان لوی نیل ۱۲۹۸ (۷ ژوئیه ۱۹۱۹) فی مابین گریگور پطروویچ و انتسوف تاجر درجه اول تبعه روس و دولت ایران دایر به اجاره شیلات بحرخرز برای یک مدت که از اول ژوئن ۱۹۱۹ شروع شده تا اول ژوئن ۱۹۳۹ امتداد خواهد داشت منعقد شده، به سفارت روس ارائه داده شد. قرارداد مذکور به مهر وزارت فلاح و تجارت و فواید عامه دولت شاهنشاهی رسیده و آقای ناظم العلوم کفیل وزارت فلاح و تجارت و فواید عامه به نام دولت شاهنشاهی ایران آنرا شخصاً امضا نموده است و مهر و امضای وزارت مزبور را وزارت امور خارجه به وسیله مهر شیر و خورشید و امضای آقای اعتلاء الملک کفیل وزارت امور خارجه تصدیق نموده است. همچنین، سفارت روس تصدیق می نماید که این قرارداد را گریگور پطروویچ و انتسوف تبعه روس تاجر درجه اول شخصاً امضا نموده و هویت مشارالیه بر این سفارت معلوم و قانوناً می تواند هرگونه معاملات بنماید.^۱

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷. ۵. ق. کارتن ۶۴، دوسیه ۳.